

ORP Český Brod

BIOLOGICKÁ REŠERŠE

Geo Vision s.r.o.

Chodovická 472/4, 193 00 Praha 9

Pracoviště: Brojova 16, 326 00 Plzeň, tel.: 377 241 203

E-mail: gv@geovision.cz

Web: www.geovision.cz

ORP Český Brod

BIOLOGICKÁ REŠERŠE

(archivní číslo 19 336 17)

Řešitelský tým:

RNDr. Vladimír Zýval

Mgr. Karolína Bílá, Ph.D.

Červen 2019

Místo: Kraj: Středočeský

Katastrální území:

Břežany II, Bříství, Bylany u Českého Brodu, Černíky, Český Brod, Dobré pole u Vític, Doubravčice, Hradešín, Hřiby, Chotouň, Chotýš, Chrástany u Českého Brodu, Klučov u Českého Brodu, Kounice, Liblice u Českého Brodu, Krupá u Kostelce n. č.l., Kšely, Limuzy, Lipany u Vític, Lstiboř, Masojedy, Mrzky, Nová Ves II, Poříčany, Přehvozdí, Přistoupim, Příšima-sy, Roztoklaty, Skramníky, Štolmíř, Tismice, Tlustovousy, Tuchoraz, Tuklaty, Vitice, Vrátkov, Vykáň, Žhery,

Zadavatel: RNDr. Vladimír Zýval
Geo Vision, spol. s r.o.
Chodovická 472/4, 193 00 Praha 9
Tel.: +420 602 472 991, e-mail: zyval@geovision.cz

Zpracovatel: Mgr. Karolína Bílá, Ph.D.
Nad přehradou 467, 109 00 Praha 10
Tel.: 603 108 665, e-mail: kcerma@volny.cz
IČ: 704 46 008

Ing. Mgr. Martin Bílý

I. ÚVOD

Předmětem této zprávy je provedení biologické (přírodovědné) rešerše zájmového území předložené studie. Rešerše je zaměřena na:

- a) popis ploch (územní systém ekologické stability, významné krajinné prvky, přírodní parky) vymezených podle části druhé zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen ZOPK)
- b) popis zvláště chráněných území podle části třetí a památných stromů podle ZOPK
- c) popis lokalit soustavy Natura 2000 podle části čtvrté ZOPK
- d) popis výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a popis památných stromů podle části páté ZOPK a podle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZOPK
- e) popis dalších území specifické ochrany vyhlášených na základě mezistátních závazků ČR (biosférické rezervace UNESCO, Mokřady mezinárodního významu podle Ramsarské úmluvy, Geoparky apod.)

II. METODIKA

Zpráva byla provedena formou rešerše dostupných údajů. Jako součást studie nebyl proveden terénní botanický, ani zoologický průzkum.

Jako zdroj informací k výskytu druhů byla primárně použita Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP) zveřejněná v rámci Portálu Informačního systému ochrany přírody ISOP (<http://portal.nature.cz>). Doplnkově byly využity aktuální pozorování z databáze České společnosti ornitologické (ČSO AVIF) (http://birds.cz/avif/obs_new.php), údaje z Databáze české flóry (DČF) a vegetace PLADIAS (<https://pladias.cz/>).

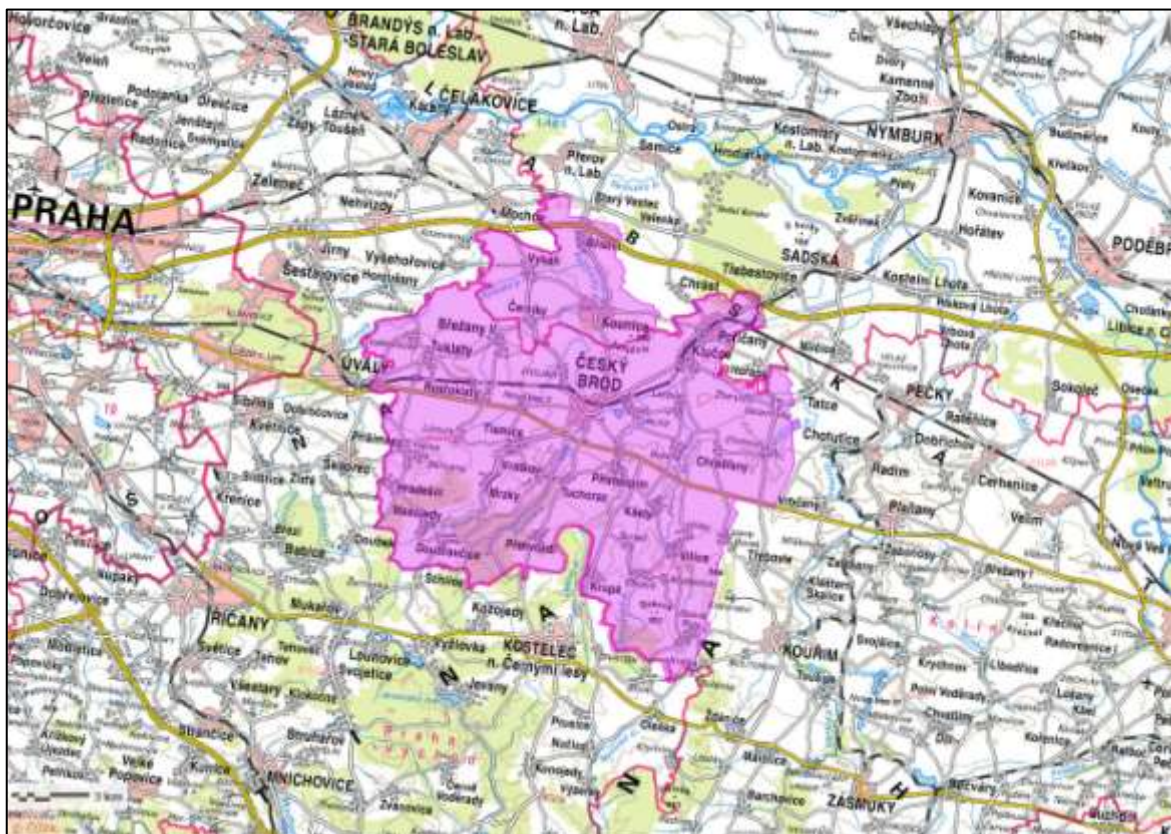
Dále byla provedena excerpcí publikací s celorepublikovým rozsahem či přehledových publikací z regionu Středočeského kraje týkajících se rozšíření jednotlivých skupin druhů (jsou uvedeny v přehledu literatury). Excerpcí prací vztahujících se k výskytu jednoho či několika málo druhů v širším území či všech publikací lokálního charakteru nebyla vzhledem k jejich velkému počtu systematicky prováděna.

Do přehledu druhů nebyly zahrnuty nálezy druhů s nejasnou lokalizací (např. pouze údaj o čtverci střeoevropského síťového mapování, či se široce pojatým popisem – např. okolí Českého Brodu). Historický výskyt je odlišen, jsou uvedeny pouze významné druhy zaznamenané v období intenzivního přírodovědného průzkumu. Nejstarší údaje (např. výskyt vlka z roku 1817) nejsou zaznamenány vůbec). U druhů s menším počtem záznamů jsou jednotlivé lokality uvedeny konkrétním popisem jejich výskytu (cca do 10 údajů), při větším počtu je uveden obecný popis lokalit. Více podrobnějších údajů je uváděno u druhů, které se vyskytují přímo ve vodních tocích v zájmovém území či jejich bezprostředním okolí. Údaje o počtu jedinců a data záznamu jsou uvedeny vždy pro nejnovější záznam. V případě databáze ČSO AVIF byly ve většině případů uvedeny odkazy prostřednictvím NDOP, přímo jsou uváděny pouze odkazy na aktuální údaje, které nejsou v NDOP uvedeny. Stejně bylo postupováno v případě DČF. Z povodí Kounického, Tuklatského a Týnického potoka nebyly v souladu se zadáním excerptovány detailní lokality, stejně jako z jejich okolí nebyl podrobně popisován výskyt významných druhů (kapitola VII.III.).

Pro excerpci údajů o zvláště chráněných územích, regionálních a nadregionálních ÚSES, památných stromech a lokalitách soustavy Natura 2000 (Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti) byla využita aplikace MapoMat (<http://mapy.nature.cz/>) spravovaná AOPK ČR, pro údaje o regionálních a lokálních ÚSES, registrovaných VKP a přírodních parcích pak údaje uvedené v mapové aplikaci a informačním portálu Středočeského kraje (https://gis.kr-stredocesky.cz/js/ozp_opk/). Pro popis geologické stavby území byly využity podklady České geologické služby (<http://mapy.geology.cz>).

III. CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

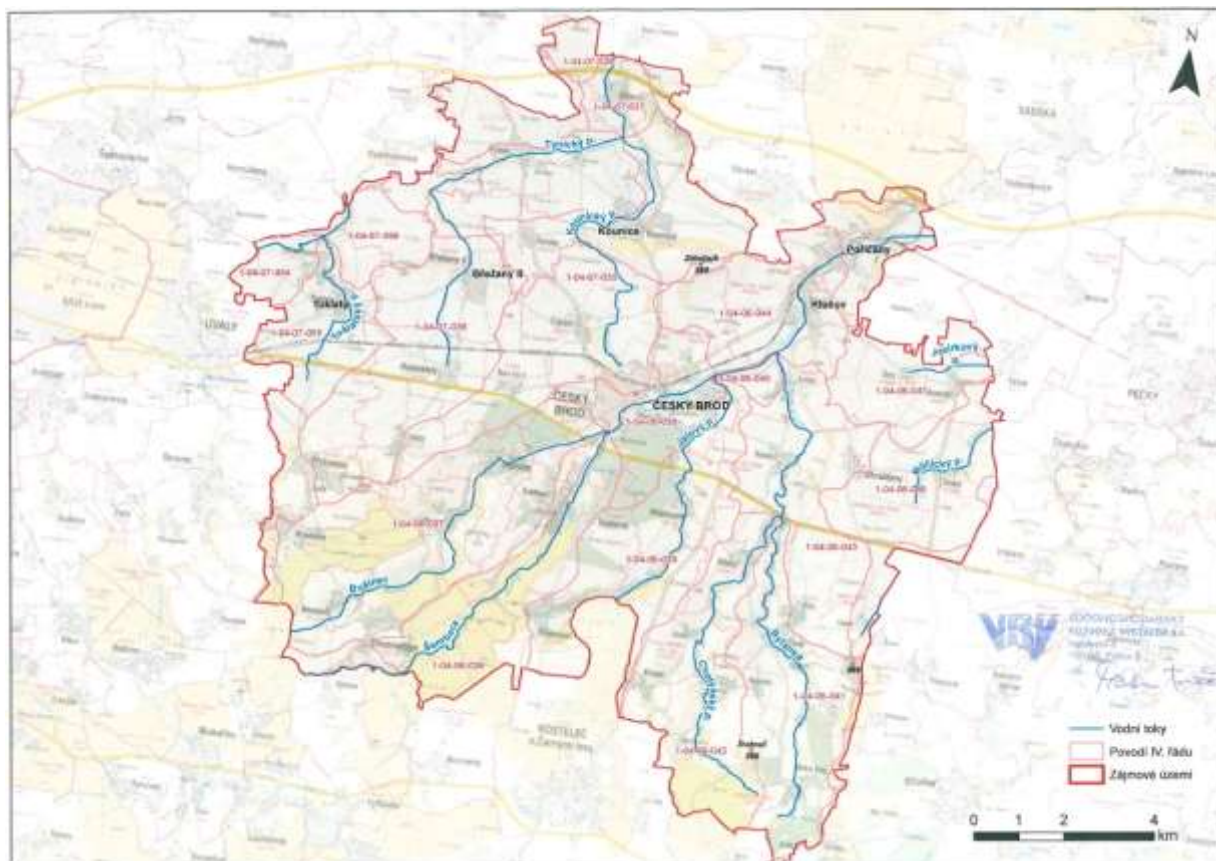
Zájmové území leží východně (V) od území Hl. m. Prahy, v jeho centru leží město Český Brod a je přibližně vymezeno městy a obcemi Úvaly, Kostelec nad Černými lesy, Pečky, Sadská a Přerov nad Labem. (Obr. 1).

Obr. 1 Přehledová mapa zájmového území

Geomorfologicky spadá většina území do České tabule (podsoustavy Středočeská tabule, celku Středolabská tabule a podcelku Česko brodská tabule), jižní (J) část do Česko-moravské soustavy (podsoustavy Středočeská pahorkatina, celku Benešovská pahorkatina a podcelku Dobříšská pahorkatina), západní (Z) okraj (v okolí Úval) patří do Poberounské soustavy (Brdská podsoustava, celek Pražská plošina a podcelek Říčanská plošina). V rámci České tabule je největším okrskem Bylanská pahorkatina, dále do území zasahují okrsky Čelákovická pahorkatina, Čakovická tabule a Kouřimská tabule), v rámci Česko-moravské soustavy zasahují do území okrsky Černokostecká pahorkatina a Jevanská pahorkatina), v rámci Poberounské soustavy okrsky Úvalská plošina a Uhříněveská plošina.

Hlavním vodním tokem a osou zájmového území je Šembera (Obr. 2). Pramení 0,7 km SV od Jevan ve výšce 415 m n.m., ústí zleva do Výrovky u Zvěřinku v 182 m n.m., plocha povodí je 190,2 km², délka toku 28,1 km, průměrný průtok u ústí je 0,56 m³/s. Přítoky Šembery v zájmovém území jsou levostranný Bušinec (před Českým Brodem) a pravostranné Jalový potok, Bylanka a Milčický potok (ten zájmovým územím protéká, do Šembery se však vlévá již mimo zájmové území). V SZ části zájmového území (mimo hlavní oblast průzkumu) protékají velmi okrajově Výmola a její přítok Tuklatský potok a dále Týnický potok s přítokem Kounickým potokem. Výmola i Týnický potok se vlévají do Labe u Sedlčánek, resp. Přerova n.L.

Obr. 2 Přehledová mapa vodních toků v zájmovém území

Klimaticky je území rozdělené na 3 srovnatelně velké části. Severní (S) část spadá do teplé oblasti T2, střední do mírně teplé oblasti MT10 a jižní do mírně teplé oblasti MT9.

Fytogeograficky leží území na rozmezí termofytika (S linie Jevany-Kounice-Klučov, okrsky Poděbradské Polabí a Jenštejnská tabule) a mezofytika (okrsek Černokostelecký Perm na většině území, Kutnohorská pahorkatina zcela na výchově a Průhonická plošina a Jevanská plošina při západním okraji). Z hlediska biogeografického členění patří celá oblast do kontinentální oblasti a do bioregionů Českobrodského (nejrozsáhlejší část zájmového území), Posázavského (J část území) a Polabského (zcela okrajově S výběžky).

Celé území geologicky náleží do Českého masivu. Většina území, S a střední část je součástí oblasti kvartéru, v J části se objevují oblasti moldanubika (JZ linie Doubravčice-Hradešín), svrchního karbonu a permu a České křídové pánve (především v oblasti mezi Českým Brodem a Kostelcem n.Č.l.). Na geologické mapě plošně převažují různé typy nezpevněných sedimentů (spraše o sprašové hlíny), na S území písky a šterky a lokálně i slínovce, jílovce a pískovce. V oblasti moldanubika převládá granit, v oblasti permu slepence a brekcie.

Potenciální přirozenou vegetaci většiny území (podle Nehäuslové 1998) je černýšová dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*), v J části se připojují biková/jedlová doubrava (*Luzulo albidae-Quercetum*, *Abieti-Quercetum*), v severní pak okrajově lipová doubrava (*Tilio-Betuletum*) a střešňová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*) v návaznosti na Polabský luh, v okolí Kounice a Bříství je vyvinuta teplomilnější mochnová doubrava (*Potentillo albae-Quercetum*). V geobotanické mapě mapované v detailnějším měřítku dominují dubo-habrové háje (*Carpinion betuli*), k nim maloplošně přistupují acidofilní doubravy, subxerofilní doubravy a borové doubravy, podél vodních toků navíc přistupuje jednotka luhů a olšin (*Alno-Padion*, *Alnetea glutinosae*, *Salicetea purpureae*), která se v hrubším měřítku potenciální přirozené vegetace neobjevuje.

V aktuálním krajinném pokryvu (Corine Land Cover) převažuje orná půda, k ní přistupují stálé kultury (ovocné sady a keře), různorodé zemědělské plochy, průmyslové a obchodní zóny a obytné plochy, v J části území (především v okolí toku Šembery) jehličnaté a smíšené lesy.

IV. ÚZEMÍ VYMEZENÁ PODLE ČÁSTI DRUHÉ ZOPK

IV.I. ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Zájmové území je od J po SV obklopeno nadregionálními biokoridory, do kterých částečně zasahuje (Obr. 3). Na JZ je to NRBK Voděradské bučiny-Vidrholec (NK66), na SZ NRBK Vidrholec-K68 (NK67) a na S NRBK Stříbrný roh-Polabský luh (jeho vodní, nelesní i bučinná větev-NK10). Do území zasahuje několik regionálních biocenter (Tab. 1). Na NK67 jsou situovány RBC U Skal a RBC Skřivánek, ostatní leží na regionálním biokoridoru propojujícího NRBC Voděradské bučiny a NK 10.

Obr. 3 Přehledová mapa nadregionálních ÚSES s vyznačeným zájmovým územím (hranice modře)

Tab. 1 Přehled biocenter ÚSES

	Název	Typ BC	Aktuální vymezení	NKOD	Rozloha (ha)	Poloha v zájmovém území	Typy biochor	Aktuální přirozená vegetace (dle mapování biotopů)
1	RBC U Skal	regionální	ZÚR SK	1023	37,45	Pouze okrajově	2BE rozřezané plošiny na spraších 2. veg. st.	M1.7 Vegetace vysokých ostríc T1.1 Mezofilní ovsíkové louky T1.5 Vlhké pcháčové louky K1 Mokřadní vrbiny K2.1 Vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny
2	RBC Skřivánek	regionální	ZÚR SK	539040	31,5	Na hranici	2Lh širší hlinité nivy 2. veg.st. 2RE plošiny na spraších 2. veg. st.	L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy
3	RBC Dolánka	regionální	ZÚR SK	1848	32,5	Na hranici	3BR rozřezané plošiny na kyselých plutonitech 3. veg. st. -2BQ rozřezané plošiny na pestrých metamorfitech v suché oblasti 2.veg. st.	L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy L3.1 Hercynské dubohabřiny L4 Suťové lesy L5.1 Květnaté bučiny L6.5 Acidofilní teplomilné doubravy L7.1 Suché acidofilní doubravy K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny T1.4 Aluviální psárkové louky T1.5 Vlhké pcháčové louky
4	RBC Tuchoraz	regionální	ZÚR SK	1024	28,35		-2BL rozřezané plošiny na permu v suché oblasti 2. veg. st.	K2.1 Vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod M1.3 Eutrofní vegetace bahnitých substrátů T1.4 Aluviální psárkové louky L3.1 Hercynské dubohabřiny L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy
5	RBC Klučov	regionální	ZÚR SK	1946	34,36		-2BL rozřezané plošiny na permu	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky

							v suché oblasti 2. veg. st. 2BE rozřezané plošiny na spraších 2. veg. st.	K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny
6	RBC Kersko I	regionální	ZÚR SK	1025	41,23	Na hranici	2RN plošiny na zahliněných písčích 2. veg. st. 2RE plošiny na spraších 2. veg. st.	M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod T1.1 Mezofilní ovsíkové louky T5.3 Košťavové trávníky písčín K2.1 Vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy L2.4 Měkké luhy nížinných řek L3.1 Hercynské dubohabřiny L7.2 Vlhké acidofilní doubravy

Do zájmového území zasahují regionální ÚSES především podél vodního toku Šembery: RBC Dolánka, RBC Tuchoraz, RBC Klučov a RBC Kersko (Obr. 4). Údolí Šembery (především jeho zalesněná, prohloubená část v J části zájmového území mezi obcemi Doubravčice a Přehvozdí ležící v RBC Dolánka, které pokračuje až k obcím Štíhlíce a Kozojedy mimo zájmovou lokalitu) představuje biotopově nejzachovalejší část zájmového území. Byla navržena v rámci optimalizace sítě MZCHÚ (Vydrová a kol. 2006) k možnému vyhlášení (Údolí Šembery, CZ0216365). Dle uvedeného návrhu se jedná o hluboké údolí s prudkými skalnatými srázy a rozlehlými balvanisky a výrazný ostroh nad ústím Lázného potoka do Šembery. Stinné a částečně inverzní polohy osidlují květnaté a acidofilní bučiny, které ve vyšších a exponovaných polohách přecházejí v suché acidofilní doubravy, maloplošně se vyskytují reliktní bory a suťové lesy, podél vlastního toku zachovalé jasanovo-olšové luhy.

Obr. 4 Přehledová mapa regionálních a nadregionálních ÚSES

Vymezení ÚSES slouží podle § 4, odst. 1 zákona „k uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny“. Vymezení místního, regionálního i nadregionálního systému ekologické stability stanoví orgány ochrany přírody v plánu systému ekologické stability, který slouží jako podklad pro pořizování územně plánovací dokumentace (zásad územního rozvoje krajů, územních plánů a regulačních plánů), které zajišťují praktickou realizaci ÚSES a dále např. pro zpracování vodohospodářských dokumentů. Obecně se regulativy vztahují na umístování staveb v biocentrech a jejich usměrňování v biokoridorech, případně na změny druhu pozemku, vzhledem k charakteru a vymezení ÚSES v zájmovém území by neměly být plánovaná opatření v rozporu s realizací ÚSES v tomto území.

IV.II. VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je podle § 3, odst. 1, písm. b) ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 ZOPK orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy.

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením (§ 4, odst. 2 ZOPK). Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

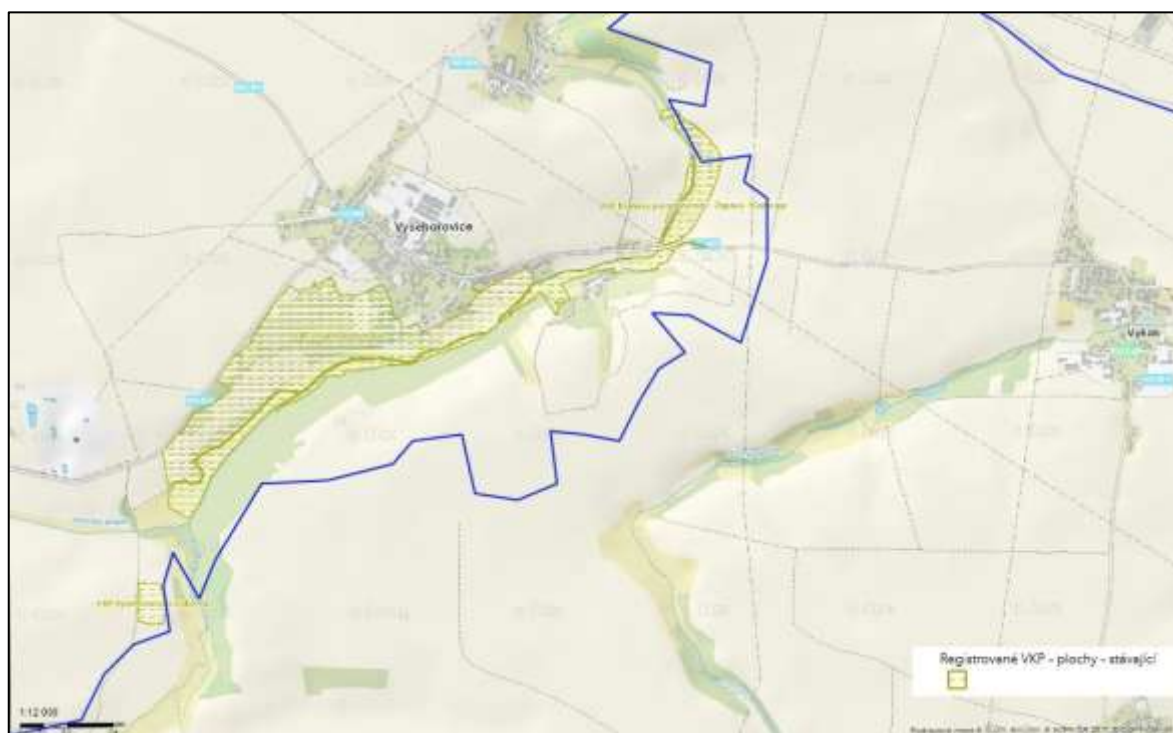
Obr. 5 Přehledová mapa registrovaných VKP

Do zájmového území okrajově zasahují 2 registrované VKP (Tab. 2, Obr. 5 a 6).

V případě VKP Vyšehořovická pískovna je negativní ovlivnění této lokality prakticky vyloučené, VKP Břehový porost Výmoly - Župava - Kozovazy zasahuje do zájmového území pouze okrajově, vlastní tok Výmoly již leží mimo zájmové území a jeho negativní ovlivnění je rovněž vysoce nepravděpodobné.

Tab. 2 Přehled registrovaných VKP

č.	Název VKP	Stručná charakteristika	Vyhlášovací dokument	vyhlášeno	k.ú.	Rozloha (ha)
1	Břehový porost Výmoly - Župa-va - Kozovazy	olšina, mokré louky, svahy s křoví- nami, pobřežní porost (biologický koridor, protierozní význam).	Vyhláška OÚ Praha východ 8/ŽP/94	1994	Vyšehořovice	5,9
2	Vyšehořovická pískovna	kombinované prvky	Vyhláška OÚ Praha východ 8/ŽP/94	1994	Horoušany	1,8

Obr. 6 Detailní mapa registrovaných VKP

V zájmovém území lze zvažovat ochranu tzv. VKP ze zákona, konkrétně les, vodní tok či údolní nivu. Za významné krajinné prvky „ze zákona“ podle § 3 ZOPK se tedy považují všechny větší vodní toky v území.

Pojem údolní niva není legislativně definován. Podle oficiálního výkladu MŽP je údolní niva rovinným údolním dnem aktivovaným při povodňovém stavu vodního toku; tvoří ji šterkovité, písčité, hlinité nebo jílovité naplaveniny, jejichž úložné poměry často vykazují nepravidelnosti způsobené větvením toku, vznikem ostrovů, meandrů, náplavových kuželů a delt, sutí, svahových sesuvů apod. (Věstník MŽP, částka 8, 2007).

Toto vymezení je důležité z hlediska jasného prostorového vymezení celé údolní nivy. Při takto pojatém vymezení údolní nivy do ní bývají zahrnuty i velmi stabilní a přírodovědně hodnotné biotopy - aluviální louky a dále je zohledněna funkce nivy jako retenčního území či funkce biokoridoru územního systému ekologické stability.

Definice vodního toku je uvedena ve Sdělení sekretariátu rozkladové komise (Věstník MŽP, částka 4, 2003). Podle této definice je vodní tok jako významný krajinný prvek ve smyslu ZOPK třeba chápat nikoliv jako pouze vodní proud, nýbrž i včetně jeho prostředí, jímž je koryto vodního toku a jeho břehy. Toto vymezení bylo vytvořeno z důvodu upřesnění jiného chápání tohoto pojmu

podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, podle jehož § 43, odst. 1 „jsou vodní toky povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky“. Pro potřeby ochrany přírody je nutné chápat vodní tok v širším pojetí s okolním prostředím, které tvoří biotop pro rostlinné a živočišné druhy.

Z uvedených definic vyplývá, že existenci VKP údolní niva lze vyhodnotit pouze v případě některých toků mimo intravilány obcí s navazujícími lesními porosty či aluviálními loukami, tzn. především tok Šembery v J části zájmového území.

IV.III. PŘÍRODNÍ PARKY

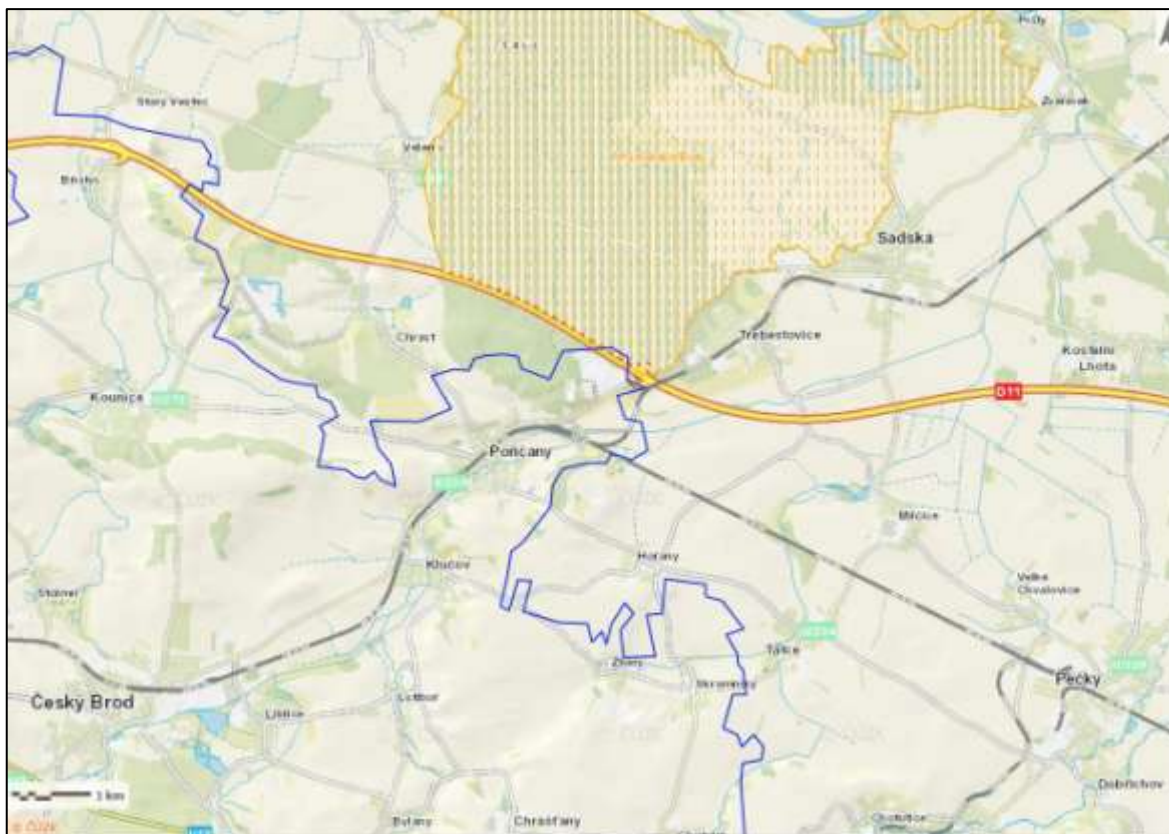
Přírodní park nepředstavuje zvláště chráněné území podle ZOPK. Podle § 12 odst. 3 může být zřízen „k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona“. Limity území tak jsou v souladu s § 12 ZOPK vztaženy především k územně plánovací činnosti a výstavbě v území. Do zájmového území zasahuje velmi okrajově Přírodní park Kersko-Bory.

PP Kersko-Bory

Původně zřízen Vyhláškou Okresního národního výboru v Nymburce ze dne 24. 1. 1986, jako Oblast klidu Kersko, a doplňkem této vyhlášky ze dne 20. 4. 1990, došlo k rozšíření oblasti klidu Kersko o oblast „Bory“, na základě ust. § 90, odst. 11 ZOPK je od 1.6.1992 považován za přírodní park. Nově byl Přírodní park Kersko-Bory zřízen Nařízením Středočeského kraje č. 12/2010 ze dne 15. 3. 2010.

Rozloha přírodního parku je 2 322 ha. Přírodní park leží v centrální části Polabí na levém břehu Labe mezi obcemi Velenka, Poříčany, Hradištko a Sadská s výběžkem podél Labe k Pístům a Zvěřínku (Obr. 7). Jde o typickou rovinatou krajinu na jih od vlastní nivy Labe, jejíž horninové podloží tvoří druhohorní střednoturonské slíny, které jsou však téměř všude překryty drobnozrnými šterkopisky nižších labských teras s pokryvy jemných vátých písků, které tvoří i přesypová pole ve východním výběžku zvaném Bory a při severním okraji parku. Terén stoupá od Labe k jihu nevýraznými stupni, větší výšky dosahuje jen Pískový vrch (230,4 m n. m.) v jižním výběžku u Chrastu, jehož temeno však rovněž kryje terasový písek. Hlavním popudem k vyhlášení parku byl rozlehlý a souvislý lesní komplex – vlastní Kersko na západ od Sadské, kterým prochází silnice z Velenky do Sadské a nověji i dálniční tah v jižní části, jenž od hlavního komplexu oddělil Pískový vrch. Právě v těsné blízkosti dálnice D11 se přírodní park nepatrně překrývá se zájmovým územím.

Původní vegetací byla mozaika lipových doubrav (*Tilio-Betuletum*) s více typy kyselých doubrav (*Molinio-Quercetum*, *Luzulo-Quercetum*, *Festuco ovinae-Quercetum roboris*), v depresích byly vyvinuty mokřadní olšiny (*Carici elongatae-Alnetum*). Tyto porosty jsou dosud lokálně zachovány, velká část jich však byla nahrazena výsadbou borovice, případně jen lokálně vtroušené, a místy i smrku. Okraje Kerska byly původně lemovány střídavě zamokřenými loukami s černicovými půdami. Louky jsou při východní straně dnes již odvodněny a obdělány, avšak na západě se při hranici parku louka tohoto rázu dosud zachovala. Dnes je chráněná jako NPP Slatinná louka u Velenky vzhledem k výskytu některých velmi vzácných a kriticky ohrožených rostlin. Na drobných lesních loukách, které jsou necitlivě zalesňovány, se dodnes vyskytují některé další ohrožené druhy polabských slatinných luk jako hrachor bahenní (*Lathyrus palustris*), pryšec lesklý (*Tithymalus lucidus*), zeměžluč pobřežní (*Centaurium littorale*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*), kosatec sibiřský (*Iris sibirica*) Území přírodního parku je známé také výskytem pestré entomofauny. Za zmínku stojí např. střevlíček *Omophron limbatum*, který tu žije na písčitéch březích okolo tůní.

Obr. 7 Detailní mapa PP Kersko-Bory a její překryv se zájmovým územím (hranice modře)

Na základě uvedeného Nařízení č. 12/2010 Sb. byly stanoveny podmínky ochrany (omezení využití území ve smyslu § 12, odst. 3 ZOPK):

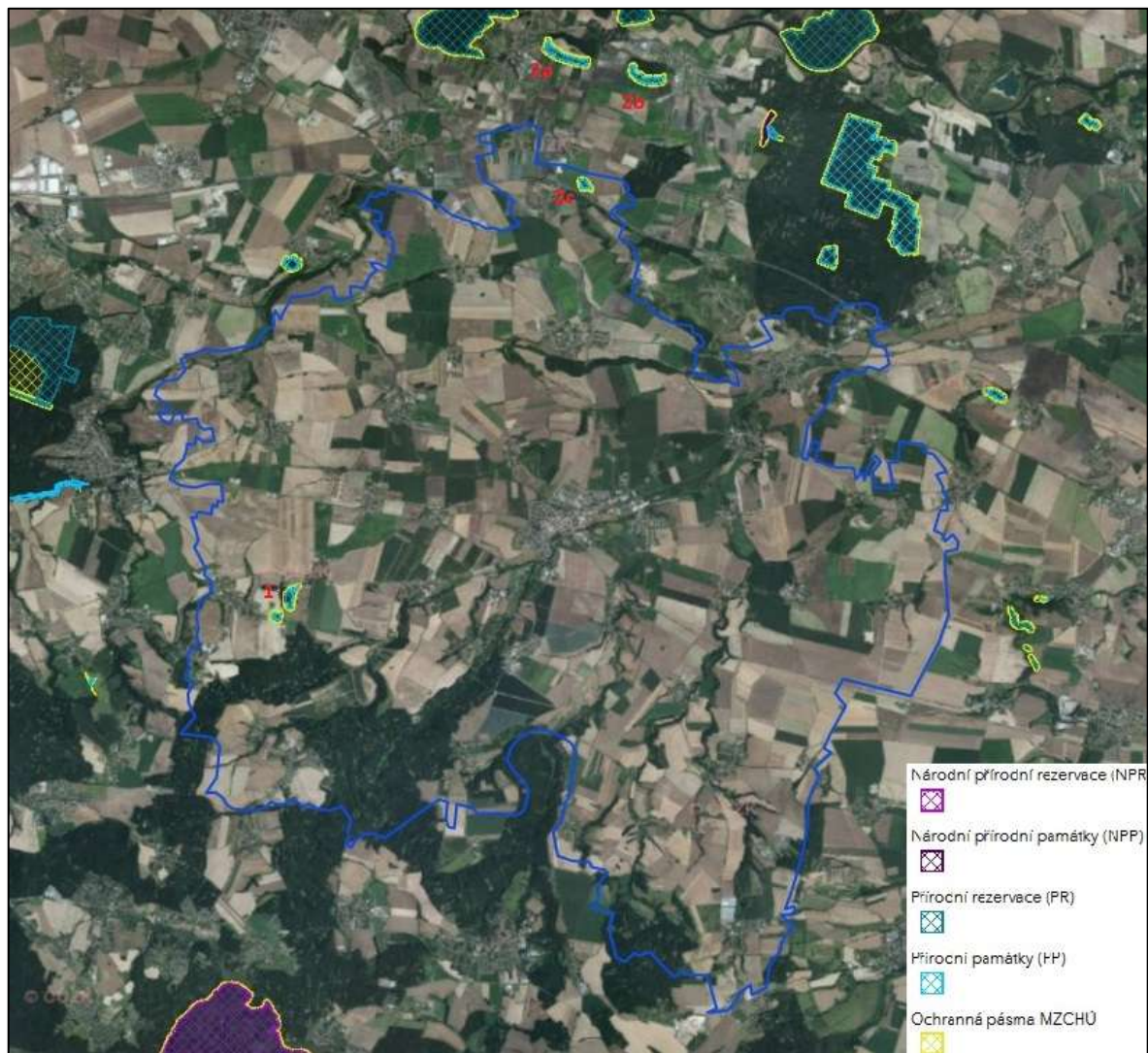
(1) K zajištění ochrany krajinného rázu přírodního parku, bude nezbytný předchozí souhlas orgánu ochrany přírody (§ 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.) pro činnosti, které by mohly způsobit zničení, poškození nebo rušení stavu území přírodního parku nebo jeho části zejména v případech:

- a) provádění terénních úprav mimo zastavěná území,
- b) zřizování, změny či rušení vodních nádrží nebo tůní,
- c) likvidace mezí a remízů, rozorávání luk a změna jejich vodního režimu,
- d) zalesňování pozemků mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa nebo zakládání plantáží dřevin
(např. vánočních stromků nebo rychle rostoucích dřevin pro energetické účely),
- e) umístování staveb, zejména vertikálních (stožáry, větrné elektrárny, signální věže, rozhledny aj.),
- f) budování nebo zkapacitňování nadzemních elektrických vedení,
- g) změna druhu pozemku.

Vzhledem k minimální ploše překryvu a jeho charakteru je však jakýkoliv rozpor s režimem PP vysoce nepravděpodobný.

V. ÚZEMÍ VYMEZENÁ PODLE ČÁSTI TŘETÍ ZOPK

Ve zájmovém území leží 2 maloplošná zvláště chráněná území: Přírodní památka Klepec I, II a Přírodní památka Polabské hůry (Obr. 8). Další ZCHÚ se vyskytují v blízkém okolí lokality: PP U skal, PP Kerské rybníčky, PR Stráň u Chroustova, PP Králičina a Povýmolí.

Obr. 8 Přehled MZCHÚ v zájmovém území (1 PP Klepec I, II; 2a,b,c PP Polabské hůry; 2c Hůra u Břiství)

PP Klepec I, II

ZCHÚ bylo vyhlášeno Usnesením Rady Středočeského kraje č. 313 ze dne 29.11.1977 bez podrobného popisu či stanovení předmětu ochrany. Rozloha ZCHÚ je 7,49 ha, rozloha jeho ochranného pásma (dle §37 ZOPK) je 11,43 ha (Obr. 9).

Dle posledního schváleného plánu péče (2007-2016) jsou hlavním předmětem ochrany geomorfologicky významné denudační reliktu říčanské žuly. PP tedy byla zřízena s cílem dlouhodobé ochrany tohoto fenoménu. Vzhledem k charakteru ZCHÚ a jeho předmětu ochrany je jeho možné dotčení prakticky vyloučeno.

Obr. 9 Detailní mapa PP Klepec I, II

PP Polabské hůry

Území bylo zřízeno Nařízením Středočeského kraje č. 4/2018 ze dne 22. 10. 2018 o zřízení přírodní památky Polabské hůry (Věstník právních předpisů Středočeského kraje, částka 8/2018) na celkové výměře 22,48 ha. Předmětem ochrany jsou stanoviště 6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápenitých podložích (*Festuco-Brometalia*) a 6510 Extenzivní sečené louky nížin

až podhůří (*Arrhenantherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*). Dle plánu péče je jako předmět ochrany navržena „ochrana polabských bílých strání na svědeckých vrších s cennou teplomilnou vegetací a refugiem mnoha ohrožených druhů živočichů a rostlin.

Území PP se skládá ze tří izolovaných částí: Přerovské hůry, Semické hůry a Hůra u Bříství (Obr. 8, 2a,b,c). V zájmovém území leží pouze okrajová část lokality Hůra u Bříství (Obr. 8: 2c) oddělená od jádrového území přírodní památky (Obr. 8: 2a, 2b) dálnicí D11.

Hůra u Bříství je ze tří uvedených lokalit PP plošně nejmenší a scházejí na ní některé zvláště chráněné druhy zaznamenané na zbylých lokalitách (hvězdnice zlatovlásek, kavyl Ivanův, česnek hranatý, zlatohlávek tmavý, skokan štíhlý na Semické hůře, kudlanka nábožná na Přerovské hůře. Nejcennějším druhem zaznamenaným na Hůře u Bříství je silně ohrožený hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*) a záraza síťnatá (*Orobanche reticulata*), dále ohrožený zvonek boloňský (*Campanula bononiensis*). Cíle ochrany území je především údržba stávajícího bezlesí, zabránění sukcesním pochodům (zarůstáním křovinami a lesem) a podpora současné druhové diverzity pravidelnou péčí (kosení, pastva) prováděnou způsobem, který podpoří výskyt vzácných druhů. Bližší charakteristika území je uvedena u popisu EVL Polabské hůry, se kterým se dané území překrývá (kap. VI.).

Vymezenými činnostmi vázanými na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody na území PP jsou:

- a) provádět změny druhu pozemků a způsobu jejich využití podle zvláštních právních předpisů,
- b) umožňovat, povolovat nebo provádět změny v území spočívající ve změnách jeho využití, prostorového uspořádání, včetně umístování a povolování staveb a jejich částí i změn podle zvláštních právních předpisů [např. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů],
- c) provádět stavební činnost, na kterou se nevztahují povolení, souhlasy nebo jiná opatření podle zvláštních právních předpisů uvedená v předchozím bodě pod písm. b),
- d) aplikovat jakékoliv chemické látky (např. biocidy) s výjimkou zásahů prováděných v souladu s plánem péče,
- e) umísťovat myslivecká zařízení a zakládat umělé chovy zvířete,
- f) uměle rozšiřovat a vysazovat rostliny a vypouštět živočichy,
- g) ukládat odpady.

VI. ÚZEMÍ VYMEZENÁ PODLE ČÁSTI ČTVRTÉ ZOPK

Do zájmového území zasahuje 1 evropsky významná lokalita.

EVL Polabské hůry

Lokalita se prakticky překrývá s PP Polabské hůry, která byla vyhlášena k ochraně této EVL v souladu s doporučenou formou ochrany dle příslušného nařízení vlády. Stejně jako v případě PP zasahuje do zájmového území pouze část (Hůra u Bříství). Jde o okrajovou část lokality oddělenou od většiny zájmového území stejně jako v případě stejnojmenné PP dálnicí D11. Rozloha EVL je 24,84 ha.

Hůry jsou budovány odolnými turonskými písčitymi slínovci jizerských vrstev České křídové pánve. Svědecké vrchy se vypínají přibližně čtyřicet metrů nad plochý terén Středolabské tabule (Semická hůra dosahuje výšky 231 m n. m., Přerovská hůra 237 m n. m. a Vršek u Vestce - Břístevská hůra 233 m n. m.). Jde o výrazné vrchy oválného tvaru. Na svazích hůr jsou vyvinuty mělké pararendziny.

Na svazích všech hůr jsou velkoplošně vyvinuta typická společenstva bílých strání s hojným výskytem druhů červeného seznamu. Dominující vegetací jsou širokolisté suché trávníky as. *Scabioso-Brachypodietum*. Místy tvoří přechody k úzkolistým suchým trávníkům as. *Carici humilis-Festucetum sulcatae*. Typickými druhy těchto trávníků jsou válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), smělek štíhlý (*Koeleria macrantha*), třeslice prostřední (*Briza media*), ostřice chabá (*Carex flacca*), o. plstnatá (*C. tomentosa*), o. nízká (*C. humilis*), vítod chocholatý (*Polygala comosa*), řimbaba okoličnatá (*Pyretrum corymbosum*), šalvěj luční (*Salvia pratensis*), smldník jelení (*Peucedanum cervaria*), jehlice trnitá (*Ononis spinosa*), bělozářka větvitá (*Anthericum ramosum*) a řada dalších. Trávníkům Břístevské hůry dominují vysoké trávy v čele s válečkou prapořitou, patrný je však také více mezofilní charakter než v případě zbylých dvou lokalit, indikovaný druhy jako řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*) nebo chrastavec rolní (*Knautia arvensis*).

V křovinatých partiích a okrajích lesů se na větších plochách objevují také teplomilné lemy as. *Geranio-Peucedanetum cervariae*. V mozaice se suchými trávníky jsou bohatě zastoupeny vysoké mezofilní křoviny as. *Pruno-Ligustretum*, místy s podrostem kamejky modronachové (*Lithospermum purpurocaeruleum*).

Na hůrách roste řada vzácných druhů rostlin: třešeň křovitá (*Prunus fruticosa*), hvězdnice zlatovlásek (*Aster linosyris*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule*), zeměžluč spanilá (*Centaurium pulchellum*), vousatka prstnatá (*Bothriochloa ischaemum*), strdivka sedmihradská (*Melica nutans*), chrpa chlumní (*Centaurea triumfettii*), hořec brvitý (*Gentianopsis ciliata*), ledenec přímořský (*Tetragonolobus maritimus*), kavyl vláskovitý (*Stipa capillata*), kavyl Ivanův (*Stipa pennata*), černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*), lněnka lnolistá (*Thesium linophyllum*), oman srstnatý (*Inula hirta*) a na Břístevské hůře i početná populace hořečku nahořklého (*Gentianella amarella*).

Na území byla zavlečena řada nepůvodních druhů, z nichž některé mohou vykazovat invazní chování. Nejvýznamnější problém představují výsadby i nálety trnovníku akátu (*Robinia pseudo-*

caria), místy se vydatně šíří také žanovec měchýřník (*Collutea arborescens*). Nezavlečeným, ale přesto agresivně se šířícím druhem je třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), která však, narozdíl od některých podobných lokalit, zatím nepředstavuje vážnou hrozbu. Lokalita je významná i výskytem celé řady vzácných druhů bezobratlých. Vyskytuje se zde např. kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*), z brouků byl zaznamenán krasec *Anthaxia candens*, vzácnější Lepidoptera zastupují přástevník černoskvrný (*Diaphora luctuosa*) nebo *Euchalcia consona* z čeledi *Noctuidae*. Z obratlovců obývají výslunné stráně užovka hladká (*Coronella austriaca*-zaznamenána mimo zájmovou lokalitu) nebo ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), v minulosti byla zaznamenána také ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*).

Obr. 10 Přehledová mapa EVL Polabské hůry s hranicí zájmové lokality

Předměty ochrany EVL:

Kód předmětu ochrany: 6210

Název předmětu ochrany: Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (*Festuco-Brometalia*)

Rozloha (ha): 7,4851

Relativní rozloha (%): 30,12

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu: vynikající hodnota

Cílový stav předmětu ochrany: zvýšit rozlohu a zlepšit strukturu porostů oproti době vyhlášení

Kód předmětu ochrany: 6510

Název předmětu ochrany: Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

Rozloha (ha): 4,1995

Relativní rozloha (%): 16,9

Stav předmětu ochrany při zařazení EVL do Evropského seznamu: významná hodnota

Cílový stav předmětu ochrany: zachovat předmět ochrany v rozloze odpovídající době vyhlášení a zlepšit strukturu porostů

VII. ČÁSTI PŘÍRODY CHRÁNĚNÉ PODLE ČÁSTI PÁTÉ ZOPK

VII.I. PAMÁTNÉ STROMY

V zájmovém území roste 11 památných stromů, vč. 1 stromořadí (Obr. 11), jejich charakteristika je uvedena v tabulce 3.

V těsné blízkosti vodních toků vytyčených zájmovým územím neleží žádný z památných stromů. S výjimkou některých vodních ploch do nich nezasahují ani jejich ochranná pásma.

Podle § 46 ZOPK je památné stromy zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji, v ochranném pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace. Vzhledem k lokalizaci stromů není nutné řešit příslušnou výjimku podle § 56 ZOPK.

Obr. 11 Lokalizace památných stromů (1-11) v zájmovém území

Tab. 3 Seznam památných stromů

Č.	Název	Druh	Popis	Ochranné pásmo	vyhlášen	Orgán OP	k.ú.	Parcela č.	Výška (m)	Obvod (cm)
1	Hradešinský jasan	jasan ztepilý (<i>Fraxinus excelsior</i>)	na sv. straně návrší s kostelem, před čp 26	Ze zákona- kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	1.7.1987	MÚ Český Brod	Hradešín	9	15	296
2	Černý topol u cihelny	topol černý (<i>Populus nigra</i>)	za rybníkem u cihelny, na úpatí svahu (skály)	Ze zákona- kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	25.7.1978	MÚ Český Brod	Kounice	1078	30	520
3	Stromořadí topolů bílých	topol bílý (<i>Populus alba</i>) – 15 ex	podél cesty na hrázi rybníka U cihelny, vlevo od silnice Kounice-Černíky	Ze zákona- kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	25.7.1978	MÚ Český Brod	Kounice	1144		
4		topol černý (<i>Populus nigra</i>)	v obci na křižovatce silnic Kounice-Vykáň-Černíky	Ze zákona- kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	25.7.1978	MÚ Český Brod	Kounice	53/1	30	553
5		hrušeň obecná (<i>Pyrus communis</i>)	polní trat Na Babyku, sv. od obce	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	25.7.1978	MÚ Český Brod	Kounice	422/1	14	260
6	Červinka	hrušeň obecná (<i>Pyrus communis</i>)	za Kounickým hájem, jižně od obce, ve svahu nad Kounickým potokem	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	25.7.1978	MÚ Český Brod	Kounice	646	15	240
7		lípa malolistá (<i>Tilia cordata</i>) – 2 ex	J od obce u silnice do Kostelce nad Černými lesy u	Ze zákona - kruhové o poloměru desetiná-	1.7.1987	MÚ Český Brod	Přehvozdí	398/2		

			křížku	sobku obvodu kmene						
8		jasan ztepilý (<i>Fraxinus excelsior</i>)	na evangelickém hřbitově u odbočky k silnici Český Brod-Kolín	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	1.7.1987	MÚ Český Brod	Kšely	327/3	23	392
9		lípa malolistá (<i>Tilia cordata</i>)	na volném prostranství v západní části obce,	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	1.7.1987	MÚ Český Brod	Kšely	247/2	23	315
10		hrušeň obecná (<i>Pyrus communis</i>)	600 m severozápadně od obce u silnice na Bylany	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	1.7.1987	MÚ Český Brod	Hřiby	193	16	364
11	Slovanská lípa	lípa malolistá (<i>Tilia cordata</i>)	ve středu obce na volném prostranství	Ze zákona - kruhové o poloměru desetinásobku obvodu kmene	1.7.1987	MÚ Český Brod	Dobré Pole u Vitic	1553/2	24	527

VII.II. ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ DRUHY

Stručný přehled zaznamenaných druhů je uveden v tabulce 4, podrobnější přehled pak v tabulce 5. V Tab. 4 nejsou započítány druhy s historickým výskytem (Tab. 5 vyznačeny červeně) a druhy, u kterých je významná pochybnost o spolehlivosti záznamu, např. křivavec český na neodpovídajícím stanovišti (Tab. 5, vyznačen zeleně). V podrobném popisu výskytu jednotlivých druhů jsou uvedeny nálezy druhů uvedené v nálezové databázi NDOP a v literárních zdrojích celostátního i regionálního rozsahu uvedených v přehledu literatury. Údaje z literárních zdrojů jsou uvedeny pouze v případě, že k dané lokalitě neexistují údaje uvedené v NDOP.

Tab. 4 Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

	Kriticky ohrožené	Silně ohrožené	Ohrožené	Celkem
Rostliny	2	9	9	20
Bezobratlí		4	9	13
Ryby a kruhoústí			1	1
Obojživelníci	1	10	1	12
Plazi	1	1	2	4
Ptáci	14	40	22	76
Savci	2	5	1	8
Celkem	20	69	45	134

Tab. 5 Seznam zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. (červeně jsou vyznačeny historické údaje neověřené více než 50 let, případně u nichž došlo k výrazné změně známé lokality, která je pro jejich výskyt nevhodná; zeleně je vyznačený pochybný záznam)

DRUH	Kategorie*	Bližší lokalizace	Datum	Pozn.	Zdroj
Rostliny					
Bělolist žlutavý (<i>Filago lutescens</i>)	KO	Přehvozdí	1981		Fér 1981
Švihlík krutiklas (<i>Spiranthes spiralis</i>)	KO	Český Brod		Historický údaj	NDOP
Vstavač bahenní (<i>Orchis palustris</i>)	KO	Bříství		Historické údaje ze S okraje území	
Zeměžluč přímořská slatinná (<i>Centaurium littorale subsp. compressum</i>)	KO	Mochov-Vykáň		Historický údaj	NDOP
Hořeček nahořklý pravý (<i>Gentianella amarella subsp. amarella</i>)	SO	Bříství- Křížová hůra	2017 2016	9 kvetoucích ex.	NDOP
Hvozdík pyšný (<i>Dianthus superbus</i>)	SO	Poříčany Chrást	1958	Na hranici zájmové lokality	Pladias
Kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>)	SO	Hradešín-Doubravčice	2000		Pladias
Křivavec český (<i>Gagea bohemica</i>)	SO	Doubravčice		Údaj považovaný za mylný – neodpovídá stanovištním nárokům druhu,	Mezera 1967 in Fér 1981 Pladias

				prokázaný výskyt v okolí (Radim, Vrbčany)	
Leknín bělostný (<i>Nymphaea candida</i>)	SO	Krupá u Kostelce n.č.l.	2009		NDOP
Okrotice červená (<i>Cephalanthera rubra</i>)	SO	Kšely	2003		NDOP
Ostřice Hostova (<i>Carex hostiana</i>)	SO	Poříčany		Historický údaj	Pladias
Potočnice lékařská (<i>Nasturtium officinale</i>)	SO	Krupá Chotýš Přehvozdí	2009 2003 2003		NDOP
Pryšec hranatý (<i>Euphorbia angulata</i>)	SO	Doubravčice-nad údolím Šembery	2008		NDOP
Rosnatka okrouhlostá (<i>Drosera rotundifolia</i>)	SO	Dobré pole- u osady Nouzov	1978	Pravděpodobně historický údaj	Fér 1981
Tis červený (<i>Taxus baccata</i>)	SO	Tuchoraz – nad Šemberou Přistoupim-Jalový potok	2008 2003		NDOP
Violka nízká (<i>Viola pumila</i>)	SO	Poříčany		Historické údaje	Pladias
Zárza síťnatá (<i>Orobancha reticulata</i>)	SO	Hůra u Bříství	1995		Pladias Pátková 1998
Zvonek hadincovitý (<i>Campanula cervicaria</i>)	SO	Kounice	2015		NDOP
Dub pýřitý (<i>Quercus pubescens</i>)	O	Vyšehořovice-Kozovazy	2004	Na hranici zájmového území	Pladias
Kostival český (<i>Symphytum bohemicum</i>)	O	Tuchoraz-Přehvozdí-u Šembery Tatce-Jezírkový potok	1978 1986	Na hranici zájmového území	Pladias Fér 1981
Kozinec dánský (<i>Astragalus danicus</i>)	O	Poříčany-Chrást		Historický údaj	Pladias
Lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	O	Přehvozdí Kounice Bříství- Starý Věstec	2002 2015 2017	2 ex	NDOP
Okrotice dlouholistá (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	O	Doubravčice	2002		NDOP
Ostřice Davallova (<i>Carex davalliana</i>)	O	Dobré pole- u osady Nouzov Poříčany	1981 1883	Pravděpodobně již na lokalitě neroste	Fér et al. 1981 DČF

Sněženka podsněžník (<i>Galanthus nivalis</i>)	O	Přistoupim	2019		NDOP
Upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>)	O	Nouzov-u přítoku CHotýšského potoka	1978		Pladias
Vemeník dvoulistý (<i>Platanthera bifolia</i>)	O	Doubravčice-Přehvozdí	1967		NDOP
Vstavač májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	O	Doubravčice Přehvozdí Dobré Pole	1932 1970 1978		Pladias Fér 1981
Zvonek boloňský (<i>Campanula bononiensis</i>)	O	Hůrka u Bříství	1995		Pladias Pátkivá 1998
Bezobratlí					
Klínatka rohatá (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	SO	Břežany II	2014	Nové rybníky J obce	NDOP
Modrásek bahenní (<i>Phengaris nausithous</i>)	SO	Škvorec	2013	Při hranici zájmového území	NDOP
Ohniváček černočárý (<i>Lycaena dispar</i>)	SO	Břežany II	2015	Vodní plocha J obce	NDOP
Vážka jasnoskvrnná (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	SO	Břežany II-Na Babách	2012		NDOP
Bělopásek topolový (<i>Limenitis populi</i>)	O	Příšimasy-Škvorec	1994	Na hranici zájmového území	NDOP
Čmelák hájový (<i>Bombus lucorum</i>)	O	PP Kepec	2006		Farská 2006
Krajník hnědý (<i>Calosoma inguisitor</i>)	O	Poříčany	1988		NDOP
Majka obecná (<i>Meloe proscarabaeus</i>)	O	Kounice Klučov	2018 2019		NDOP
Lišaj prýšcový (<i>Hyles euphorbiae</i>)	O	Kounice	1993		NDOP
<i>Oryctes nasicornis andrejanus</i>	O	Tuklaty-Tlustovousy	2013		NDOP
Otakárek fenyklový (<i>Papilio machaon</i>)	O	Břežany II Poříčany	2014 1994		NDOP
Otakárek ovocný (<i>Iphiclidides podalirius</i>)	O	Břežany II-Nový rybník Tlustovousy	2015 2012		NDOP
Roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)	O	Předhvozdí Doubravčice	2018 2017	Několik lokalit v J části zájmového území	NDOP
Ryby a kruhoústí					
Střevle potoční (<i>Pho-</i>	O	Šembera –	2012		NDOP

<i>xinus phoxinus</i>)		Doubravčice Výmola-u Hodova	1977	Hranice zájmo- vého území	
Obojživelníci					
Skokan skřehotavý (<i>Pelophylax ridibundus</i> = <i>Rana ridibunda</i>)	KO	Tismice Český Brod-rybník Podviňák Tuchoraz Chotouň Hradešín	2015 2015 2011 2015		NDOP
Blatnice skvrnitá (<i>Pellobates fuscus</i>)	SO	Kounice Vykáň	1981 1987	Navazuje řada záznamů v Po- labí	NDOP Zavadil, Šapovaliv 1991
Kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>)	SO	Zahrady- rybník Podviňák Klučov Hradešín Břežany II	1987 1983		NDOP
Ropucha zelená (<i>Bufo- tes viridis</i> = <i>Bufo viri- dis</i>)	SO	Chotouň-pískovna Kounice-cihlena Bříství Vitice Kšely Lipany Skramníky Štolmíř Český Brod Příšimasy	2015 2015 2012 Starší údaje		NDOP
Rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>)	SO	Český Brod- Zahrady Tuchoraz-u Šembe- ry Hradešín	1986 1986 1983	Starší údaje	NDOP
Skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	SO	Chotouň-pískovna Bříství Kounice Tismice Hradešín Tlustovousy	2008 2012 1991 2019 2019	Více lokalit S zájmového území (Polabí)	NDOP
Skokan zelený (<i>Pelo- phylax esculentus</i> = <i>Rana esculenta</i>)	SO	Tismice-rybníček Tuchoraz-Mlýnský rybník Chrást-rybník na Jalovém potoce Chotouň-pískovna Tuklaty	2009 2011 2011 2008		NDOP

		Břežany II			
Čolek horský (<i>Ichthyosaura alpestris</i>)	SO	Tuchoraz Hradešín Tuklaty- Tlustovou- sy	1987 2012 2012		
Čolek obecný (<i>Lissotriton vulgaris</i> = <i>Triturus vulgaris</i>)	SO	Klepec Tismice Přistoupim- rybník Zahrady-Mlýnský rybník Poříčany Český Brod Tuchoraz Hradešín Břežany II Tlustovousy	2015 2011 2011 2011 1987		NDOP
Čolek velký (<i>Triturus cristatus</i>)	SO	Přistoupim Chrást-rybník Tuchoraz-u Šembe- ry Klepec Český Brod Hradešín Tlustovousy Příšimasy	2011 2011 2008 2010 2009		NDOP Zavadil et al. 1988
Mlok skvrnitý (<i>Salamandra salamandra</i>)	SO	Doubravčice Tuchoraz	1970 1986		Zavadil et al. 1988
Ropucha obecná (<i>Bufo Bufo</i>)	O	Množství lokalit v okolí toku Šembe- ry a Bušince Chrást Chotouň Doubravčice Masojedy Hradešín Lipany Hřiby Příšimasy Rostoklaty Tlustovousy Břežany II	2011 2008 2015 2009 2015 2015		NDOP
Plazi					
Zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	KO	Poříčany	1982		Mikátová et al. 2001
Ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	SO	Tuchoraz Vrátkov	2011 2011		NDOP

		Chrást-pod rybníkem Chotouň-pískovna Č.Brod- Chodotínský rybník Kounice Klepec Příšimasy Tlustovousy PP Klepec	2011 2011 2015 2015 2015 2015 2006	Desítky	Farská 2006
Slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	O	Chrást - rybník Vrátkov Tuchoraz Hradešín Příšimasy	2011 2011 1993 2015 2009		NDOP
Užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	O	Tuchoraz Vrátkov-Mlýnský rybník Český Brod- Chodotínský rybník Chrást-Chrástenský rybník Kounice-rybník Cihelna Chotouň-pískovna Tlustovousy Tuklaty PP Klepec	2018 2011 2015 2011 2015 2014 2006		NDOP Farská 2006
Ptáci					
Jeřáb popelavý (<i>Grus grus</i>)	KO	Přistoupim Tlustovousy Kounice	2013 2013 2011	3 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Koliha velká (<i>Numenius arquata</i>)	KO	Tlustovousy Tuklaty	2015 2013		NDOP
Kulík hnědý (<i>Eudromias morinellus</i>)	KO	Chrástany-Chotouň	2014	11 ex, Mimořádný nález, dle aktuálních údajů je v ČR považován za regionálně vyhynulý druh (Šťastný et al in Chobot, Němec 2017)	AVIF
Luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)	KO	Přistoupim Poříčany Tlustovousy Tuklaty	2013 2011	1 ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)

Luňák hnědý (<i>Milvus migrans</i>)	KO	Přistoupim Tlustovousy	2013 2013	3 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	KO	Tuklaty Tlustovousy	2014 2013		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Orlovec říční (<i>Pandion haliaetus</i>)	KO	Tlustovousy	2018	2 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO) AVIF
Poštolka rudonohá (<i>Falco vespertinus</i>)	KO	Chrást'any Chotouň	2018 2014	1 ex 3 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Sokol stěhovavý (<i>Falco peregrinus</i>)	KO	V okraj území: Břežany II, Tuklaty, Tlustovousy	2011- 2017	přelety, sběr potravy	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Strnad luční (<i>Emberiza calandra</i>)	KO	Kounice Krupá Bříství Chrást Tuklaty Příšimasy Tlustovousy	2018 2018 2012 2016	1 ex 1 ex	NDOP, Šťastný, Bejček 2002
Strnad zahradní (<i>Emberiza hortulana</i>)	KO	Doubravčice- Vrátkov Tlustovousy Tuklaty	1995 2017 2014	1 pár	NDOP
Vodouš rudonohý (<i>Tringa totanus</i>)	KO	Břežany II Tuklaty	2014 2013		
Volavka červená (<i>Ardea purpurea</i>)	KO	Kounice	2018	1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Výreček malý (<i>Otus scops</i>)	KO	Kounice	2018	1 ex.	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	SO	Břežany II Rostoklaty Tuklaty			NDOP
Bělořit šedý (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	SO	Chrást'any Chotýš BřežanyII Tuklaty Tlustovousy	2016 2015	6 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	SO	Český Brod Přistoupim Vrátkov Hradešín Kounice	2016 2014 1999 2010 2017	1 ex 1 ex 1 ex Řada záznamů podél Výmoly	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)

				v úseku Úvaly-Mochov (SZ okraj území). V minulosti druh hnízdl u Vrátkova a v oblasti Hradešín-Masojedy, v současnosti pravděpodobně v okolí Babic JZ zájmového území (F.Pojer, úst. sděl.)	
Čírka modrá (<i>Anas querquedula</i>)	SO	Tuklaty	2013		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Drozd cvrčala (<i>Turdus iliacus</i>)	SO	Tismice Kounice Tlustovousy Tuklaty	2017 2012	1 ex	NDOP
Dřemlík tundrový (<i>Falco columbarius</i>)	SO	Tlustovousy	2018		NDOP
Dudek chocholatý (<i>Upupa epops</i>)	SO	Štolmíř Přistoupim	2014 2013	1 ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	SO	Tuchoraz Přistoupim Doubravčice Břežany II Tuklaty Tlustovousy	2017 2015 2014	4 ex 5 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Chrástal polní (<i>Crex crex</i>)	SO	Tlustovousy	2012		NDOP
Chrástal vodní (<i>Rallus aquaticus</i>)	SO	Český Brod-Liblice Štolmíř	2016 2016		AVIF – Databanka ČSO
Kalous pustovka (<i>Asio flammeus</i>)	SO	Přistoupim Štolmíř Český Brod Vykáň	2016 2018 2001	1 ex 1 ex	NDOP, AVIF – Databanka ČSO
Kavka obecná (<i>Coloeus monedula</i>)	SO	Liblice u ČB Český Brod Tuchoraz Vrátkov Přistoupim Doubravčice Tlustovousy	2017 2016 2015 2012 2013 2002	20 ex 18 ex 8 ex	NDOP
Konipas luční (<i>Motacilla alba</i>)	SO	Přistoupim	2018	30 ex	

<i>cilla flava</i>)		Hradešínš Kounice Břežany II Tuklaty	2017	Hnízdění?	
Kos horský (<i>Turdus torquatus</i>)	SO	Tuchoraz	1990		NDOP
Krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	SO	Syneč Předhvozdí Doubravčice Přistoupim Vrátkov Tuchoraz Český Brod Kounice Bříství Tismice Tlustovousy Tuklaty Břežany II	2014 2014 2014 2016 2011 2013 2014 2011 2011 2017		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Krutihlav obecný (<i>Jynx torquilla</i>)	SO	Přistoupim Krupá Chrást Doubravčice Český Brod Tlustovousy Bříství	2015 2015 2012 1992 1983	1 ex	NDOP
Křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	SO	Dobré Pole Chrášťany Žhery-Klučov Poříčany Přistoupim Vrátkov Doubravčice Tlustovousy Tuklaty Břežany II	2008 2016 2015 2016 2015 2010 2014	1 ex 1 ex hnízdění 1 ex 4 ex 1 ex (2010 pár)	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Kulišek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>)	SO	Doubravčice	2016	1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	SO	Doubravčice Přistoupim Poříčany Tuchoraz-Podviňák Tuchoraz-Mlýnský rybník Vrátkov	2015 2016 2003 2018 2018	1 pár, přilet na hnízdiště 2 ex 1 ex 1 ex 2 ex Hnízdní aktivita	NDOP (Kroužkovácí stanice NM) NDOP

		Vykáň Břežany II Tlustovousy Tuklaty Kounice	2011		
Lejssek malý (<i>Ficedula parva</i>)	SO	Doubravčice Tlustovousy	1982 2012		NDOP
Lelek lesní (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	SO	Hradešín	2012		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Linduška horská (<i>Anthus spinoletta</i>)	SO	Štolmíř Břežany II Příšimasy	2018	1 ex přelet	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Linduška úhorní (<i>Anthus campestris</i>)	SO	Tuklaty Tlustovousy	2014 2012		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Lžičák pestrý (<i>Anas clypeata</i>)	SO	Vrátkov – rybník Podviňák Český Brod- Pivovarský rybník	2014 2013 2009	11 ex - přelet 2 ex	
Moták lužní (<i>Circus pygargus</i>)	SO	Přistoupim Kšely Kounice Břežany II Tlustovousy	2013 2014 2016	1 ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Moták pilich (<i>Circus cyaneus</i>)	SO	Poříčany Chrástany Přistoupim Tismice Tuklaty Tlustovousy	2016 2018 2014 2017	Aktivita v hnízdní době 1 ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Ostříž lesní (<i>Falco subbuteo</i>)	SO	Český Brod-Liblice Břežany II Tuklaty Tlustovousy	2015	1 ex	NDOP
Pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	SO	Vitice Chotýš-Chotýšský potok Kounice Bříství Příšimice Tlustovousy	2016 2000 2015 2014	1 ex 1 ex 3 ex	AVIF – Databanka ČSO
Pisik obecný (<i>Actitis hypoleucos</i>)	SO	Přistoupim Tuklaty Břežany II	2012	1 ex	NDOP
Rákosník velký (<i>Acro-</i>	SO	Liblice	2016		NDOP

<i>cephalus arundina-ceus</i>)		Chrášťany Tuchoraz-Mlýnský rybník Tuklaty Tlustovousy	2014 2014 2018	1 ex 2 ex	
Slavík modráček stře- doevropský (<i>Luscinia svecica cyanecula</i>)	SO	Český Brod-Štolmíř	2017	2 ex	NDOP
Slavík tmavý (<i>Luscinia luscinia</i>)	SO	Příšimasy Tlustovousy	201 2015		NDOP
Skřivan lesní (<i>Lullula arborea</i>)	SO	Tlustovousy	2017		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Sova pálená (<i>Tyto alba</i>)	SO	Český Brod Přehvozdí Černíky Vykáň	2001 2017	1 ex 1 ex	NDOP
Strakapoud jižní (<i>Den- drocopos syriacus</i>)	SO	Tlustovousy	2013	1 pár	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	SO	Přistoupim Bylany Kounice Vykáň Tuklaty	2015 2006 2012	1 ex 1 ex 3 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Vlha pestrá (<i>Merops apiaster</i>)	SO	Poříčany Tlustovousy	2017 2015	3 páry 4 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Vodouš kropenatý (<i>Tringa ochropus</i>)	SO	Vrátkov Tuchoraz-rybník Podviňák Poříčany-pískovna Doubravčice Přistoupim-Jalový potok Tuklaty, Tlustovou- sy, Břežany II	2011 2013 2011 2015 2000	2 ex 2ex 4ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Volavka bílá (<i>Ardea alba</i>)	SO	Tuchoraz-Podviňák Chotouň Tlustovousy Tuklaty Rostoklaty	2016 2013	6 ex	NDOP
Žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	SO	Tuchoraz-Podviňák Český Brod Vitice Chotýš Kounice Bříství Břežany II	2018 2018 2015 2006 2014	1 ex 1 ex 1 ex	NDOP

		Thustovousy			
Bramborníček černo- hlavý (<i>Saxicola rubi- cola</i>)	O	Přistoupim Kounice Roztoklaty Tuklaty Thustovousy Bříství	2013 2015	1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Bramborníček hnědý (<i>Saxicola rubetra</i>)	O	Přistoupim Tuchoraz Poříčany Kounice Bříství Břežany II Tuklaty Thustovousy	2016 2016 2016	4 ex 1 ex 1 pár	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Brkoslav severní (<i>Bombycilla garrulus</i>)	O	Syneč Chotýš Kounice Tuklaty Thustovousy	2013 2000 2005	15 ex, leden 2 ex	NDOP
Břehule říční (<i>Riparia riparia</i>)	O	Kounice Český Brod Břežany II Thustovousy	2015	20 párů Údaje o hnízdě- ní v území chy- bějí	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Cvrčilka slavíková (<i>Locustella luscinioides</i>)	O	Český Brod - Liblice Přistoupim Krupá	2016 2016 2014	1 ex	NDOP
Čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	O	Český Brod Klučov Thustovousy Tuklaty	1992 2011		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Čírka obecná (<i>Anas crecca</i>)	O	Vrátkov-rybník Podviňák Břežany II Tuklaty	2014	17 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Hýl rudý (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	O	Thustovousy	2013	1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Chocholouš obecný (<i>Galerida cristata</i>)	O	Lipany	1995	30 ex Recentně Vyše- hořovice-těsně za hranicí území	NDOP
Jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	O	podél toku Šembery v úseku Doubravči- ce-Vrátkov		Množství nálezů včetně prokáza- ných hnízdění	NDOP

		Přehvozdí Přistoupim Český Brod Chotouň Kounice Tuklaty Tlustovousy	2015 2018 2016 2014	v letech 2016,2017 1 ex 1 ex 1 ex	
Koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	O	Příšimasy Dobré Pole Lipany Český Brod Rostoklaty Tuklaty Tlustovousy	2016 2005 1995 1992	pár 12 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	O	Řada záznamů podél Šembery a Chotýšského potoka Lipany Krupá Bříství Tuklaty Tlustovousy	2014 2014		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	O	Vrátkov Krupá Bylany Doubravčice Hradešín Skřivany Kounice Tuklaty	2017 2014 2016 2009 2012 2011 2014	1 ex 1 ex 1 ex 1 ex	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Moudivláček lužní (<i>Remiz pendulinus</i>)	O	Břežany II	2015		NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	O	Tuchoraz-Podviňák Doubravčice Vitice Přehvozdí Přistoupim Liblice Český Brod Lstiboř Chrástany Chotouň	2018 2008 2016 2015 2018 2016 2016 2006 2015 2014	Více záznamů pár 1 ex 2 ex, více zá- znamů od Cho- týšského potoka Množství zá- znamů ze Z části lokality	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Potápka malá (<i>Tachybaptus ruercollis</i>)	O	Tuchoraz Kounice Břežany II	2015 2018	1 ex 1 pár	NDOP

Rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	O	Český Brod Krupá Přistoupim Klučov Poříčany Hradešín Tuchoraz Břežany II Kounice Tuklaty Tlustovousy	2016 2014 2015 2012 2012 2015	Více záznamů	NDOP (AVIF – Databanka ČS)
Slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	O	Vitice Přistoupim Dobré Pole Chrástany - pískovna Český Brod Poříčany Kounice Tuklaty Tlustovousy Břežany II	2016 2015 2012 2015 2015	2 ex 1 ex Více záznamů	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>)	O	Tuchoraz Chotýš Doubravčice Hradešín Tlustovousy	2008 2002 2018 2017	1 ex	NDOP
Ťuhák obecný (<i>Lanius collurio</i>)	O	Přistoupim Tuchoraz Krupá Vitice Lipany Chrát Hradešín Příšimasy Český Brod	2015 2015 2016 2016 2015 2012 2012 2015	Více záznamů z jednotlivých lokalit hnízdění a další záznamy ze SZ části území	NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Ťuhák šedý (<i>Lanius excubitor</i>)	O	Jednotlivé Rozptý- lené záznamy v celého území- především v okolí obcí, nejvíce v oblasti Tuchoraz- Přistoupim			NDOP (AVIF – Databanka ČSO)
Vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	O			Roztroušené záznamy prak- tický po celém zájmovém úze- mí	NDOP

Savci					
Netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)	KO	Poříčany	1989		NDOP
Sysel obecný (<i>Spermophilus citellus</i>)	KO	Tismice	2000		Anděra, Hanák 2004
Křeček polní (<i>Cricetus cricetus</i>)	SO	Český Brod Přistoupim Kšely Bylany Rostoklaty Tuklaty	2016 2012 2012 2012	Většina recentních nálezů Podél komunikace I/12, oblast Českobrodská a Kolínska je největší recentní lokalitou v ČR	NDOP
Netopýr dlouhouchý (<i>Plecotus austriacus</i>)	SO	Poříčany	1971		Hanák, Anděra 2005
Netopýr rezavý, (<i>Nyctalus noctula</i>)	SO	Český Brod	2014		NDOP
Netopýr večerní (<i>Eptesicus serotinus</i>)	SO	Doubravčice	2011		NDOP
Vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	SO	Přistoupim Poříčany Výmola - Tlustovousy	2011, 2016 2016	4 ex, pobytové stopy 2 ex, pobytové stopy 1 ex	NDOP
Veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	O	Bylany u Č. Brodu	2008		NDOP

*Kategorie ohrožení: KO – kriticky ohrožený druh, SO – silně ohrožený druh, O – ohrožený druh (dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky č. 175/2006 Sb. zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

Výskyt jednotlivých druhů je značně ovlivněn existencí údajů o jejich výskytu. Absenci některých zvláště chráněných druhů lze přisuzovat spíše nedostatečnosti záznamů, než jejich reálné absenci v území (např. mravenci rodu *Formica*). Přestože jsou v údajích o ZCHD dosud mezery, představuje oblast mezi bezprostřední periferií Prahy a přírodovědně hodnotnou a druhově pestrá oblast Polabí území s nadprůměrnou prozkoumaností a množstvím záznamů (včetně historických).

Vzhledem k tomu, že vodní toky, vodní plochy a jejich bezprostřední okolí představují významná refugia v daném území, které je antropogenně vysoce a dlouhodobě ovlivněno, je značná část zaznamenaných druhů (především živočišných) vázána na tyto lokality. Další výrazné složky biologické rozmanitosti jsou vázány na zemědělsky obhospodařovanou krajinu či přímo na lidská sídla. U těchto druhů je ovlivnění podstatně menší.

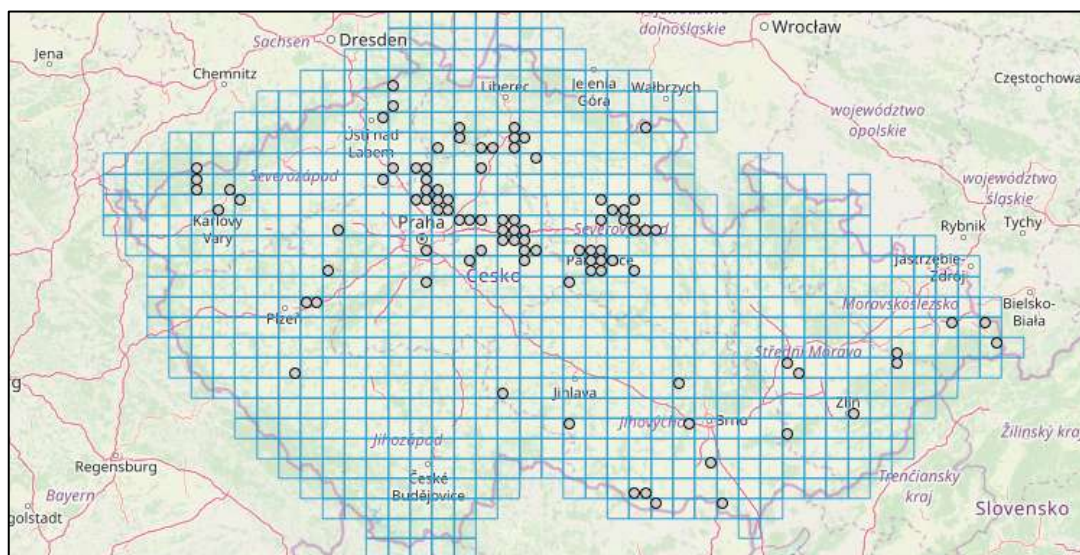
VII.III. PODROBNÁ ANALÝZA DRUHŮ SE ZVÝŠENÝM RIZIKEM STŘETU

K podrobnému popisu byly vybrány druhy, které se vyskytují ve vodních tocích či v jejich těsné blízkosti a které jsou na toto prostředí bezprostředně vázány alespoň v některých vývojových stádiích. U těchto druhů lze předpokládat, že zásahy do vodních toků (byť není přesně znám jejich

rozsah a charakter) představují činnost zakázanou ve smyslu ustanovení § 49 a § 50 ZOPK. Nebyly naopak vybrány druhy, které jsou v okolí toků často zaznamenány, mají však širší ekologickou valenci a nejsou tak na toky bezprostředně vázány. Z obojživelníků, kteří byly podél toků zaznamenávány velmi často, byly vybrány druhy, kteří se ve vodních tocích a jejich nejbližším okolí vyskytují celoročně (kuňka obecná, „zelení“ skokani). Rovněž není podrobně popisován výskyt druhů ptáků, u nichž byly zaznamenány pouze jednorázové a přechodné výskyty (např. v době tahu či zimování), naopak jsou uvedeny druhy, kde bylo hnízdění prokázáno, či u kterých je v daných biotopech možné či pravděpodobné. Rovněž nebyly uvedeny druhy zaznamenané pouze na vodních plochách.

Potočnice lékařská (*Nasturtium officinale*)

Druh rostoucí na březích potoků i vodních příkopů (méně často podél stojatých vod) na místech živinami bohatých. Preferuje otevřenější typy rostlinných společenstev (ne např. zapojené rákosiny). Jde o vytrvalou bylinu rozmnožující se vegetativně (zakořeněním lodyh) i pomocí semen. Na území ČR se vyskytuje roztroušeně až vzácně, za těžiště výskytu lze považovat především oblast středního Polabí (Obr. 12).

Obr. 12 Výskyt potočnice lékařské v ČR

V aktuálním červeném seznamu (Grulich 2012) byl druh zařazen do kategorie C2 podle kritéria b (taxon splňuje nebo se blíží podmínce vzácnosti, v poslední době byl zaznamenán pouze na 6–20 lokalitách) a klesá v hojnosti, buď se již nevyskytuje v některých lokalitách, kde byl zaznamenán v minulosti nebo v minulosti, nebo alespoň na některých lokalitách dochází k poklesu jeho populace. Podle kritérií IUCN (Grulich, Chobot 2017) byl druh zařazen do kategorie zranitelné VU, která představuje druhy čelící vysokému nebezpečí vymizení ve volné přírodě na základě kritéria A4, tedy na základě postupného snižování populace druhu, z důvodu příčin, které mohou být nevratné, nebo nemusejí v reálném časovém horizontu odeznít.

V posledních desetiletích dochází k postupnému ústupu druhu na většině jeho areálu. Ústup druhu pravděpodobně souvisí se změnou vodního režimu a vysušováním některých lokalit další příčinou úbytku druhu může být zapojování společenstev podél toků a jejich zastínování porosty dřevin.

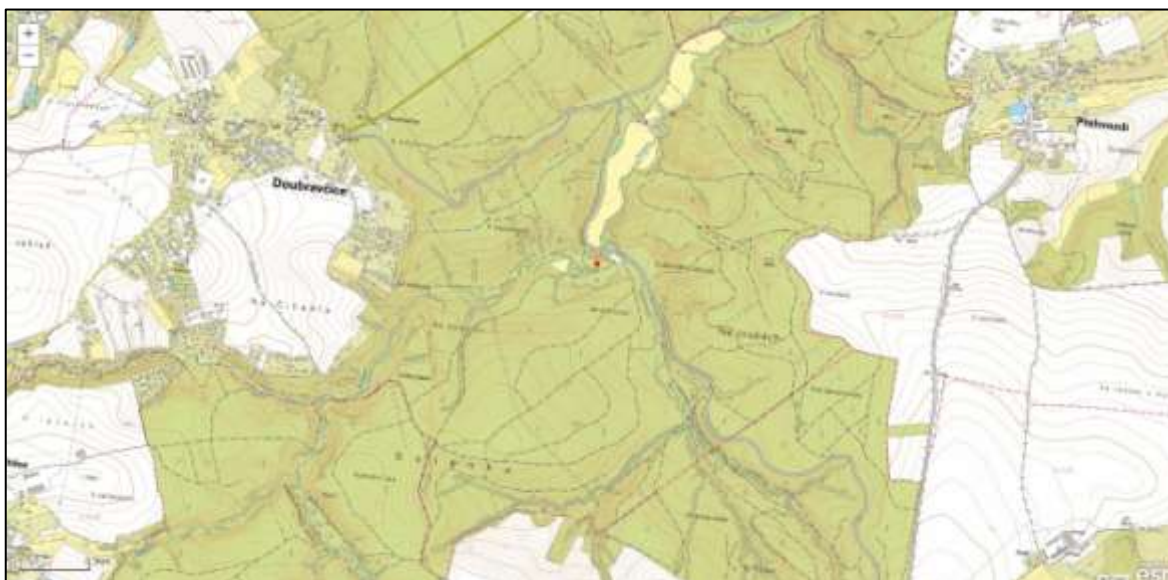
V zájmovém území byl druh zaznamenán v J části území (širší okolí Kostelce n.Č.1.): pramenná oblast vodního toku J Přehvozdí, malá vodní plocha nad Dolním rybníkem v Krupé, přítok Chotýšského potoka J obce Chotýš, soutok Chotýšského potoka s bezejmenným přítokem obce Syneč (Obr. 13).

Obr. 13 Výskyt potočnice lékařské v zájmovém území (vyznačen červeně)

Střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*)

Druh s rovnoměrným výskytem v ČR (dle údajů v NDOP), častěji v horských a podhorských oblastech. Upřednostňuje čisté, bohatě okysličené oligotrofní vody horského až podhorského charakteru. Ohrožení pro druh představují jakékoliv zásahy do koryta toku jako je napřimování toků, regulace spojené s úpravou dna, ztrátou úkrytů a potravních zdrojů (Hanel, Lusk 2005). V zájmovém území existuje recentní údaj pouze z toku Šembery u obce Doubravčice (Obr. 14). Hojnější výskyt byl zaznamenán v toku Výmoly těsně za hranicí zájmového územní.

Obr. 14 Výskyt střevle potoční v zájmovém území (vyznačen červeně)

Skokan skřehotavý (*Pelophylax ridibundus*)

Druh je vázaný na vodní prostředí. Obývá pomalu tekoucí i stojaté vody, jako např. hlubší tůň, nádrže, rybníky (ty primárně v době rozmnožování), největším vodním tokům se spíše vyhýbá. Dává přednost teplým stanovištím nížin (převážně do 300 m n.m.) Středočeský kraj je jádrem výskytu druhu v Čechách.

V zájmovém území se vyskytuje především v okolí rybníka Podviňák, u Hradešína (rybníček Kbelka na Hradešínce) a u Choutouňské pískovny (Obr. 15).

Obr. 15 Výskyt skokana skřehotavého v zájmovém území (vyznačen červeně)

Skokan zelený (*Pelophylax esculentus*)

Druh je vázaný na vodu a obývá nejčastěji stojaté vody rybníků a větších tůní, vyskytuje se i u pomalu tekoucích vodních toků. Vyskytuje se primárně v nížinách a podhůří (zde vzácněji do max. 700 m n.m.). V zájmovém území byl zaznamenán u Mlýnského rybníka na toku Šembery, u rybníka v Tisovicích na Bušinci, u Chtástenského rybníka na Jalovém potoce a v Choutouňské pískovně (Obr. 16).

Obr. 16 Výskyt skokana zeleného v zájmovém území (vyznačen červeně)

Užovka obojková (*Natrix natrix*)

Upřednostňuje vlhké (nejčastěji polootevřené) biotopy v okolí stojatých a tekoucích vod středních poloh, optimálně pak pobřežní bylinné a křovinné porosty podél břehové linie a různé typy podmáčených ploch, odkud proniká do sušších biotopů širšího okolí (Moravec 2015).

V zájmovém okolí byla zaznamenána především v okolí Šembery, Jalového potoka a u pískovny v Chotouni (Obr. 17).

Obr. 17 Výskyt užovky obojkové v zájmovém území (vyznačen červeně)

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Jedná se u nás převážně o tažný druh, z části přelétavý či stálý. Obývá pomaleji tekoucí vodní toky s nižší mírou znečištění a s dostatkem zarostlých kolmých břehů. V menší míře využívá stojaté vody (pískovny, rybníční soustavy). Hnízdí převážně v izolovaných párech v úsecích toků dlouhých stovky m až km v kolmých březích min. 1 m nad vodní hladinou, v případě jejich nedostatku i ve vývratech stromů či dutinách. Hnízda mohou být stálá po mnoho let, v průběhu roku dochází pravidelně ke dvěma hnízděním, výjimečně i k více. (Hudec, Šťastný 2005).

V zájmovém území je uváděno hnízdění z údolí Šembery (Vrátkov, Doubravčice) a Jalového potoka (Chrást), z okraje zájmového území pak od toku Výmoly (Obr. 18). Další záznamy jsou především z okolí vodních ploch.

Obr. 18 Výskyt ledňáčka říčního v zájmovém území (vyznačen červeně)

Vydra říční (*Lutra lutra*)

Druh byl v území zaznamenán v Přistoupimi (Jalový Potok), mezi Klučovem a Poříčany (Šembera) a u Vyšehořovic (Výmola) (Obr. 19).

Oblast Polabí je vydrou osídlena spíše sporadicky, pravděpodobně sem zasahuje severočeská populace druhu (jedna ze tří významných populací v ČR podél toku Jizery (Melichar a kol 2018). Vydra je jako druh s úzkou ekologickou valencí vázána na okolí vodních ploch (nejčastěji tekoucích vod) středních poloh, mimo migrace se vyhýbá horským oligotrofním tokům. Pro výběr místa pobytu jsou důležité některé parametry prostředí (profil břehů, pobřežní vegetace, hloubka toku, charakter řečiště, stupeň znečištění i významná změna výšky hladiny. Ohrožení druhu způsobují migrační bariéry jako kanalizace toků, tvorba kolmých břehů či jejich betonování či rušení v době mlád'at – duben až červen. (Anděra, Gaisler 2012).

Obr. 19 Výskyt vydry říční v zájmovém území (vyznačen červeně)

Vyhodnocení problematiky zvláště chráněných druhů

V případě provádění zásahů na lokalitách s výskytem druhů vyskytujících se přímo ve vodních tocích (především potočnice lékařská, střevle potoční), dále vydry říční a ledňáčka říčního je vhodné požádat o výjimku podle § 56, odst. 1 ZOPK. V případě druhů vyskytujících se v okolí toků (skokani, užovka) je nutné zvážit způsob a intenzitu plánovaného zásahu.

VII.IV. POPIS VÝZNAMNÝCH LOKALIT ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ

V zájmovém území lze vylíčit některé lokality s kumulativním výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů vázaných na vodní prostředí. Případné změny vodního režimu či další úpravy prováděné na těchto lokalitách či v nejbližším okolí by bylo možné považovat za zakázanou činnost podle § 49 a § 50 ZOPK, v případě, že v bezprostřední blízkosti lokalit budou prováděna plánovaná opatření, je stejně jako v předešlém případě, nutné řešit příslušnou výjimku podle § 56 ZOPK. Detailně nebyly zpracovány lokality, které:

- a) leží izolovaně ve větší vzdálenosti od zájmových vodních toků (např. pískovna u obce Chotouň)
- b) leží na vodních tocích, které dle zadání nebylo potřeba detailně zpracovat (vodní plocha Cihelna na Kounickém potoce)

Rybník Podviňák

Vodní plocha v k.ú. Tucharaz (mezi Tucharazí, Vrátkovem a Českým Brodem) s navazujícími porosty rákosin, vrbových křovin a olšin především proti proudu toku Šembery (směrem k navazujícímu Mlýnskému rybníku (Obr. 20). Lokalita je uvedena mezi mokřady lokálního významu (L.KO.10, Chytil a kol. 1999, <http://mokrady.ochranaprirody.cz>). Jde o významné lokální centrum biodiverzity na toku Šembery (částečný překryv s RBC Tucharaz) s výskytem řady zvláště chráněných druhů ptáků (vodouš kropenatý, lžičák pestrý, ostralka štíhlá, čírka obecná) a obojživelníků (rosnička zelená, čolek obecný, čolek velký, kuňka obecná, skokan skřehotavý, skokan zelený).

V nedávné době byla provedena rekonstrukce rybníka, případný negativní vliv zásahu na litorální porosty nebyl dosud prokázán.

Obr. 20 Rybník Podviňák v širším okolí

Chrástský rybník a navazující tok Jalového potoka

Vodní plocha poblíž osady Chrást mezi obcemi Přehvozdí-Obora a Přistoupim (Obr. 21). Jde o spíše menší vodní plochy významné především pro výskyt obojživelníků (čolek obecný, čolek velký, skokan zelený), plazů (užovka obojková) a ptáků (cvrčilka slavíková, ledňáček říční, moták pochop).

Obr. 21 Chrátenský rybník v širším okolí

VIII. ÚZEMÍ SPECIFICKÉ OCHRANY NA ZÁKLADĚ MEZISTÁTNÍCH ZÁVAZKŮ ČR

Do zájmového území nezasahuje žádná biosférické rezervace UNESCO, ani mokřady mezinárodního významu podle Ramsarské úmluvy, ani žádná další území chráněná na základě mezinárodních smluv a závazků.

IX. ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ MOŽNÝCH STŘETŮ SE ZÁJMY CHRÁNĚNÝMI ZOPK

Zájmové území představuje typickou zemědělsky obhospodařovanou krajinu. Lesní porosty zasahují především do její jižní části z výrazně zalesněnější oblasti Černokostelecka, obzvláště podél vodních toků. V severní části pronikají do zájmového území prvky biodiverzity z druhově mimořádně pestré oblasti Polabí. Kromě druhů mokřadů a vlhkých (slatinných) luk jde i o některé druhy xerothermní. Řada druhů, které se v Polabí ještě na některých lokalitách vyskytují, však již ze zájmového území vymizela (vstavač bahenní, zeměžluč přímořská slatinná). Jako v obdobných obhospodařovaných územích představují vodní plochy a toky se svým okolím refugia biodiverzity daného území. Případná opatření na vyznačených tocích se mohou dostat do konfliktu s některými zájmy ochrany přírody. Přehled těchto potenciálních střetů je uveden v tabulce 6. Prakticky lze vyloučit možný konflikt s ochrannými podmínkami maloplošných zvláště chráněných území, evropsky významnou lokalitou, územními systémy ekologické stability a registrovanými významnými krajinnými prvky. Rovněž nepravděpodobný je negativní vliv na převážnou většinu zaznamenaných zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Tab. 6 Přehled potenciálních střetů se zájmy chráněnými ZOPK

Možný střet s plánovanou činností	Zákaz/podmíněný souhlas dle ZOPK	Požadavek ZOPK	Příslušný orgán ochrany přírody
Výskyt zvláště chráněných druhů	Základní ochranné podmínky ZCHD (§ 49, § 50)	Výjimka ze zákazu - § 56, odst. 1	KÚ Středočeského kraje,
Přítomnost VKP „ze zákona“ – podle § 3, odst. 1, písm. b)	Možné ohrožení či oslabení ekologicko-stabilizační funkce	závažné stanovisko k zásahu do VKP ze zákona - § 4, odst. 2	OÚ obce s rozšířenou působností (MěÚ Český Brod)

Za nejvhodnější postup je možné považovat předběžnou konzultaci u příslušného orgánu ochrany přírody uvedeného v tabulce, v případě druhové ochrany pak žádost o předběžnou otázku podle § 56, odst. 1 a příslušného ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

.....
v Praze
20. června 2019

X. POUŽITÉ PODKLADY

(A) LITERATURA

- Anděra M. (2010): Current distributional status of insectivores in the Czech Republic (Eulipotyphla). Aktuální stav poznání výskytu hmyzožravců v České republice (Eulipotyphla).- *Lynx*, n. s. (Praha), 41: 15–63 (2010).
- Anděra M. (2011): Current distributional status of rodents in the Czech Republic (Rodentia) Aktuální stav poznání výskytu hlodavců v České republice (Rodentia).- *Lynx*, n. s. (Praha), 42: 5–82 (2011).
- Anděra, M., Beneš, B. (2001). Atlas rozšíření savců v České republice: Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia): část 1. Křečkovití (Cricetidae), hrabošovité (Arvicolidae), plchovití (Gliridae). Praha: Národní muzeum.
- Anděra, M., Červený, J. (2004). Atlas rozšíření savců v České republice: Předběžná verze. IV. Hlodavci (Rodentia): část 3. Veverkovití (Sciuridae), bobrovití (Castoridae), nutriovití (Myocastoridae). Praha: Národní muzeum
- Anděra M., Červený J. (2009a): Velcí savci v České republice. Rozšíření, historie a ochrana. Sudo-kopytníci (Artiodactyla). Národní muzeum, Praha.
- Anděra M., Červený J. (2009b): Velcí savci v České republice. Rozšíření, historie a ochrana. 2. Šelmy (*Carnivora*). Národní muzeum, Praha.
- Anděra, M., Gaisler, J. (2012). Savci České republiky: Popis, rozšíření, ekologie, ochrana. Praha: Academia.
- Anděra, M., Hanák V. (2007): Atlas rozšíření savců v České republice – Předběžná verze V. Letouni (Chiroptera) – část 3. Netopýrovití (Vespertilionidae – Vespertilio, Eptesicus, Nyctalus, Pipistrellus a Hypsugo). – Národní muzeum, Praha.
- Anděra, M., Hanzal, V. (1995). Atlas rozšíření savců v České republice: Předběžná verze. I. Sudo-kopytníci (Artiodactyla), zajíci (Lagomorpha). Praha: Národní muzeum.
- Beneš J. a kol (2002): Motýli České republiky, jejich rozšíření a ochrana I., II.- Společnost pro ochranu motýlů, Praha.
- Anonym (U-24 s.r.o., Atelier pro urbanismus a územní plánování) (2009): Studie ÚSES-Regionální a nadregionální úroveň Ú S E S na území Středočeského kraje. Praha.
- Beran, L. (1998). Vodní měkkýši ČR. Vlašim: ZO ČSOP Vlašim.
- Cepáková E., Hulová Š. (2002): Current distribution of the European souslik (*Spermophilus citellus*) in the Czech Republic. – *Lynx* (Praha), n. s. 33/2002: 89–103.
- Čapková M. (1994): Floristický výzkum západního Kouřimska.- Diplomová práce, PřF UK Praha.
- Dolný A., Bárta D., Waldhauser M., Holuša O. & Hanel L. (2007): Vážky České republiky: Ekologie, ochrana a rozšíření. Český svaz ochránců přírody, Vlašim, 672 pp.
- Farská J. (2006): Plán péče o přírodní památku Klepec I, II na období 2007 – 2016.-KÚ Středočeského kraje.
- Fér F., Hrouda L., Pokorný J. et Skalický V. [red.] (1981): Materiály ke květeně Černokostecka a přilehlého okolí. – Sborn. Vys. Šk. Zeměd. Praha, 434 p.
- Grulich V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. Červený seznam cévnatých rostlin České republiky: třetí vydání.- *Preslia* 84: 631–645, Praha.
- Grulich V., Chobot K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny.- *Příroda*, Praha, 35: 1-178.
- Hanák V., Anděra, M. (2005): Atlas rozšíření savců v České republice – Předběžná verze. V. Letouni (Chiroptera) – část 1. Vrápencovití (Rhinolophidae), netopýrovití (Vespertilionidae – *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*). – Národní muzeum, Praha.
- Hanák V., Anděra, M. (2006): Atlas rozšíření savců v České republice – Předběžná verze V. Letouni (Chiroptera) – část 2. Netopýrovití (Vespertilionidae – rod *Myotis*). Národní muzeum, Praha.
- Hanel, L., Lusk S. (2005): Ryby a mihule České republiky: Rozšíření a ochrana. ČSOP Vlašim.

- Horsák M., Juříčková L., Pícka J. (2013): Měkkýši České a Slovenské republiky. Molluscs of the Czech and Slovak Republics.- Kabourek, Zlín.
- Hrčka D., Kjučukov P. (2019): Plán péče o přírodní památku Polabské hůry na období 2016-2025. Návrh na vyhlášení. KÚ Středočeského kraje.
- Husák, Š., Rydlo, J. (1985): Materiály k vodní a mokřadní vegetaci středního Polabí a Kokořínska. – *Bohemia centralis*, 14: 41–107, Praha.
- Chobot K., Němec M. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci.- Příroda, Praha, 35: 1-182.
- Chytil J., Hakrová P., Hudec K., Husák Š., Jandová J., Pellantová J. (eds.): Mokřady České republiky-přehled vodních a mokřadních lokalit ČR.-Český ramsarský výbor, Mikulov.
- Jirešová Z. (1982): Příspěvek k některým ekologickým aspektům širšího okolí horního a středního povodí Šembery. Práce muzea v Kolíně. svazek 2, 173-186.
- Ložek V., Kubíková J., Šprýňar P. a kol. (2005): Střední Čechy. In: Mackovčín P. a Sedláček M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek XIII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha.
- Melichar V. ed. (2018): Koncepce ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje v letech 2018 – 2028. *Pracovní verze*.
- Mikátová B., Vlašín M. & Zavadil V. (eds.) (2001): Atlas rozšíření plazů v České republice. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno, Praha.
- Moravec J. (1994): Atlas rozšíření obojživelníků v České republice. – Národní muzeum, Praha.
- Pátková M. (1998): Květena svědeckých hor středního Polabí. - *Vlastiv. Zprav. Polabí* 32: 182-191.
- Pecina P. (1991): Živočichové červeného seznamu ČR ve Středočeském kraji I. Kruhoústí, ryby, obojživelníci a plazi. *Bohemia centralis* 20: 61-107
- Rydlo J. [ed.] (2003): Výsledky floristického kursu České botanické společnosti v Nymburce v roce 2002. – *Muzeum a současnost, řada přírodovědná*, 18: 1–104.
- Spilka J. (2015): Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Polabské hůry-CZ0210713.AOPK ČR, Praha
- Souček Z., Kolman P., Zavadil V.: Rozšíření žab ve Středních Čechách III – Vodní skokani (*Rana esculenta* synklepton): *Bohemia centralis* 22: 7 - 34, 1993
- Šachl J. (1965): Chráněné a vzácné rostliny na Poděbradsku a Nymbursku.-SPPOP Středočes. Kraje, Praha.
- Štěpán J. (1978): Studie o lesní květeně v povodí Výmoly a Šembery.- *Stud. A Zpr. Okres. Muz. Praha-Východ, Brandýs n.L.-Stará Boleslav*, 1977-78:79-98.
- Vlach V. (1933): Květena Kolínska a Kouřimská. In „*Kolínsko a Kouřimsko* 1: 78-177. Kolín.
- Vydrová A., Kuchařová P., Grulich V. (eds.) (2006): Optimalizace sítě maloplošných zvláště chráněných území v České republice.- *Vč.sb.přír. – Práce a studie, Pardubice*, suppl. 1(2006):1-2018.
- Zavadil V., Dittrich M., Šapovaliv P.: Rozšíření ocasatých obojživelníků ve Středočeském kraji. *Bohemia centralis*, Praha, 17: 169 - 209, 1988
- Zavadil V., Kolman P. (1992): Rozšíření žab ve Středních Čechách – II. *Bohemia centralis* 21: 141 – 220, Praha.
- Zavadil V., Šapovaliv P. (1990): Rozšíření žab ve Středočeském kraji –. *Bohemia centralis* 19:147 – 234, Praha.

(B) ELEKTRONICKÉ ZDROJE DAT

- AOPK ČR. Digitální registr ÚSOP. [on-line databáze; drusop.nature.cz], 2019-25-5.
- AOPK ČR. MapoMat [mapy.nature.cz], 2019-25-5.
- AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz], 2019-25-5.
- ČSO: Faunistická databáze [http://birds.cz/avif/index.php], 2019-25-2.
- Databanka flóry České republiky (http://florabase.cz/databanka/index.php , 2019-25-5.
- Databáze české flóry a vegetace (<https://pladias.cz/taxon/>), 2019-25-5.